MINISTERUL DE INTERNE

DEPARTAMENTUL SECURITĂȚII STATULUI

securitatea

STRICT SECRET

Nr. 2 (82)-1988

PENTRU PATRIA NOASTRA, REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA !

securitatea

1988

Exemplar nr. 633

STRICT SECRET

Cuprins

Pag.

In sprijinul învăţămîntului de specialitate

— **Metode, procedee şi mijloace folosite in activitatea desfăşurată împotriva ţării noastre de elemente ostile din rîndul fugarilor şi emigranţilor din România puşi în slujba serviciilor de spionaj şi cercurilor reacţionare din străinătate** — col. Paraschiv BLAJ şi lt. col. Vasile POPAZU . . 5

— **Participarea unităţilor D.S.S., în cooperare cu alte elemente ale sistemului apărării naţionale, la îndeplinirea unor misiuni specifice sau de luptă în zona de responsabilitate, pentru nimicirea desantului aerian ori a trupelor aeromobile ale inamicului** — col. Cornel NICA şi cpt. Constantin IONESCU 14

— **Restabilirea ordinii pe teritoriul eliberat şi intrarea în funcţiune a obiectivelor economice avariate ori care au fost evacuate. Sarcinile unităţilor D.S.S. în cooperare cu alte forţe** — lt. col. Nicolae DAVIDESCU şi lt. col. Ioan IRIMIA 21

— **Principalele trăsături ale fenomenului terorist internaţional şi concluziile de interes operativ rezultate din analiza principalelor acţiuni teroriste săvîrşite în anul 1987** — mr. Nicolae RĂDULESCU . 27

Sarcini permanente in sectoarele economice

— **Aplicarea neabătută a prevederilor Programului-directivă aprobat de comandantul suprem. Rolul şefilor în organizarea şi înfăptuirea cu maximă eficienţă a măsurilor specifice de securitate** — lt. col. Gheorghe STAN 35

— **Unele concluzii operative rezultate din munca de contrainformaţii în sfera comerţului exterior şi sarcini specifice ce revin securităţilor judeţene în acest domeniu** — col. Vergiliu IONESCU . . 44

Dialog

Documentar

Documente de arhivă

Punct ochit punct lovit

Din presa străină

* * *

— Sarcini prioritare ce revin unităților D.S.S. pe linia înfăptuirii Programului național al cercetării științifice și tehnologice — lt. col. Dan FLUTUR și lt. col. Dumitru DĂNĂU 51

— Cercetarea informativă. Concept, metodă și eficiență în activitatea de securitate — col. Vasile BUCURA și lt. col. Constantin MĂCEȘANU . 58

— Actul de comandă în activitatea de securitate. Cerințe și tipuri de decizii. Etape în luarea deciziilor — lt. col. Valeriu GHERGHE 65

— Organizațiile și societățile iredentiste maghiare din România au devenit oficine ale spionajului horthyst — col. Vasile BOBOCESCU . . . 71

— Cazuri, situații, soluții — lt. col. Nicolae CĂLUGĂRIȚA 76

— Caleidoscop antiterorist — mr. Ion PÎRVU . . 81

— Bibliografie 83

Publicația este editată în cadrul Centrului de informatică și documentare
Redactori : locotenent-colonel Dumitru DĂNĂU și locotenent-colonel Ana PĂUNA
Tehnoredactor : plut. maj. Dan CARSTOIU

Comanda : 026

Apărut : iunie 1988

„În anii construcției socialiste, îndeosebi după Congresul al IX-lea, am realizat un nou sistem juridic, am întărit și dezvoltat legalitatea socialistă.

După Congresul al IX-lea am lichidat cu desăvîrșire urmările gravelor încălcări ale legalității și ale abuzurilor care au avut loc la începutul anilor '50.

Este necesar să asigurăm buna funcționare a sistemului juridic, a consiliilor de judecată în care oamenii muncii au rolul hotărîtor, să întărim ferm legalitatea socialistă.

Să veghem ca nimeni să nu fie judecat și pedepsit pe nedrept, dar, în același timp, nimeni care încalcă legile țării, interesele poporului să nu rămînă nejudecat și nepedepsit.

Legalitatea, umanismul revoluționar impun o atitudine fermă față de cei ce nesocotesc interesele generale ale societății socialiste.

Va trebui să asigurăm ca toate organele de securitate și miliție să se afle permanent sub controlul organelor de partid, să răspundă în fața partidului și a poporului pentru acțiunile lor.

De asemenea, procuratura și tribunalele, toate organele de justiție trebuie să răspundă pentru activitatea lor în fața partidului și poporului.

Aceasta constituie cea mai sigură garanție că nu se vor mai comite abuzuri, că se va respecta legalitatea revoluționară și reprezintă, totodată, o cerință a democrației muncitorești-revoluționare."

NICOLAE CEAUȘESCU

Din Expunere cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale (4 mai 1988)

METODE, PROCEDEE ȘI MIJLOACE FOLOSITE ÎN ACTIVITATEA DESFĂȘURATĂ ÎMPOTRIVA ȚĂRII NOASTRE DE ELEMENTE OSTILE DIN RÎNDUL FUGARILOR ȘI EMIGRANȚILOR DIN ROMÂNIA PUȘI ÎN SLUJBA SERVICIILOR DE SPIONAJ ȘI CERCURILOR REACȚIONARE DIN STRĂINĂTATE. SARCINILE CE REVIN ORGANELOR DE SECURITATE PENTRU PREVENIREA ȘI CONTRACARAREA ACȚIUNILOR ACESTOR ELEMENTE

Evoluția evenimentelor ce au avut loc în viața politică mondială confirmă pe deplin justețea aprecierilor făcute la lucrările Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R. de către tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, comandantul nostru suprem, cu privire la agravarea situației internaționale.

Așa după cum sublinia tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, *„cele mai reacționare cercuri imperialiste, neofasciste, horthyste, în ura lor contra socialismului calomniază și ponegresc realitățile din România. La acestea se adaugă și unele elemente din rîndurile fostelor clase exploatatoare sau cercuri reacționare românești, fugite în străinătate, care, împreună cu aceste cercuri imperialiste, încearcă și ele să ponegrească și să prezinte denaturat realitățile din România"*.

Pe un astfel de fond, asistăm la o intensificare generală a activității anticomuniste, la amplificarea războiului psihologic și la o puternică escaladare a diversiunii ideologice, politice, sociale și economice.

În acest context, cercurile imperialiste, în activitatea lor antiromânească la care s-au înregimentat și elemente din rîndul fugarilor și emigranților din România, folosesc forme, tehnici și mijloace tot mai subtile, prin care încearcă să influențeze unele evenimente și procese sociale, atrăgînd în sfera lor de acțiune persoane de diverse categorii. Consecințele unor astfel de activități se resimt cu pregnanță în întreaga problematică aflată în responsabilitatea aparatului de informații interne, fiind tot mai frecvente, incisive și de o virulență fără precedent încercările

de subminare ideologică și propagandă denigratoare, de instigare la acțiuni protestatare, vizînd deteriorarea și destabilizarea climatului social-politic din țara noastră.

De asemenea, în R. P. Ungară acțiunile naționalist-iredentiste au cunoscut o permanentă amplificare, unele elemente cu o poziție influentă sporindu-și preocupările de întreținere a unei atmosfere necorespunzătoare la adresa statului nostru.

Serviciile de spionaj, forțele reacționare, naționalist-iredentiste din exterior, inclusiv din țara vecină, au atras și pus în solda lor elemente din rîndul fugarilor și emigranților din România, stăpînite de idei și concepții ostile sau aventuriste, pe care, bine instruite și unitar coordonate, le folosesc în încercările lor de a lovi în orînduirea noastră socialistă.

1 Din informațiile obținute rezultă că reactivizarea și relansarea, la nivelul factorilor de maximă responsabilitate din principalele state capitaliste (S.U.A., Franța, R. F. Germania, Anglia, Italia, Spania și altele), a propagandei și luptei anticomuniste și, nu în ultimul rînd, subvenționarea substanțială în plan material, urmăresc *folosirea emigrației reacționare române ca masă de manevră în acțiuni ostile concertate împotriva statului nostru.*

— *În acest sens* este stimulată în mod deosebit emigrația legionară, un rol important avînd comandamentul legionar de la Madrid și grupările din Franța, R. F. Germania, S.U.A., Canada și Australia, precum și publicațiile acestora *„Țara și exilul"*, *„Opinii"*, *„Libertatea"*, *„Noua dreaptă"*, *„Stindardul"*, *„Cuvîntul românesc"* etc.

Conducătorii organizațiilor și colaboratorii revistelor respective, în arsenalul lor de preocupări ostile, insistă permanent să cunoască și să contureze situația prezentă a anumitor elemente din țară, ce au deținut grade și funcții, ori au desfășurat activități clandestine, cu potențe fizice și intelectuale, și a descendenților acestora, în principal din rîndul celor cu perspective, în scopul atragerii, îndoctrinării și folosirii lor în activități potrivnice țării noastre.

Așa de exemplu, legionarii trimiși din Spania și R. F. Germania, instruiți, dirijați și stimulați financiar de serviciile de informații străine, vizează insistent crearea unor nuclee clandestine de rezistență pe teritoriul R. S. România, acreditînd ideea că centrul de greutate al acțiunilor legionare, în etapa prezentă, trebuie neapărat direcționat spre țară.

Unele grupări legionare din exterior au în preocupare atragerea unor descendenți sau altor elemente tinere — necompromise în plan moral, cu ascendență socio-profesională în diverse medii, stabilite în Occident, stăpînite de idei și concepții dușmănoase — la activități de nuanță legionară, inclusiv la acte cu caracter extremist-terorist.

În cadrul activităților potrivnice statului nostru, elemente de vîrf din rîndul emigrației legionare au încercat și încearcă să introducă în țară, pe diverse căi, chiar și pe calea poștei, materiale de propagandă cu caracter legionaro-fascist, în scopul menținerii, la legionarii din țară, descendenții acestora sau la alte elemente ostile, a concepțiilor și ideilor retrograde anticomuniste.

Sub coordonarea serviciilor de informații din principalele țări occidentale, unele elemente legionare din emigrație sînt preocupate să constituie un așa-zis „Front anticomunist român", care să conducă și să sprijine acțiunile cu caracter ostil, inclusiv prin exercitarea de influențe asupra rudelor și legăturilor din țară, pentru a manifesta opoziție față de orînduirea socialistă, de a emigra ori a refuza înapoierea în patrie.

Ca urmare a măsurilor preventive întreprinse, în cooperare cu alte unități de securitate cu atribuții în problemă, s-a preîntîmpinat materializarea intențiilor dușmănoase ale acestora, iar din cercetarea lor informativă au rezultat aspecte de interes operativ privind activitățile de această natură ale emigrației legionare.

— *În același timp*, a continuat virulent propaganda subversivă desfășurată și de alte elemente cu antecedente politice reacționare din emigrație pentru instigarea și determinarea unor persoane din țară (în principal din rîndul vîrfurilor P.N.Ț.), de a se erija în așa-ziși oponenți politici, acreditîndu-se falsa idee a existenței unei opoziții politice în România.

În cooperare cu alte unități interesate și servicii teritoriale, s-a acționat, prin măsuri complexe, pe linia prevenirii acțiunilor unor astfel de elemente trimise frecvent în țară cu sarcini de a introduce materiale cu conținut ostil, de a contacta elemente de vîrf ale fostului P.N.Ț. și de a culege date pe care să le folosească ulterior în propaganda desfășurată împotriva R. S. România.

În 1987 a fost creată, în Elveția, „Uniunea foștilor deținuți politici din România" cu intenția declarată de a organiza și întreprinde activități potrivnice intereselor țării noastre.

În acest sens, activitățile de incitare la acțiuni ostile, rămînere în exterior sau obținere de informații care să fie exploatate împotriva R. S. România sînt direcționate, în principal, către foști condamnați pentru infracțiuni contra securității statului și elemente ce se erijează în „opozanți" ai orînduirii noastre socialiste, ori au exprimat idei anarho-contestatare.

Din datele obținute de aparatul de informații interne a mai rezultat și preocuparea insistentă a uniunii menționate de a sprijini material

anumite elemente din rîndul foștilor condamnați și familiile acestora, pentru menținerea și activizarea concepțiilor lor ostile.

2 Nota dominantă a problematicii cu care ne confruntăm pe această linie este dată de *acțiunile întreprinse de organizațiile naționalist-iredentiste maghiare*, sprijinite și subvenționate de cercuri reacționare din Occident, la a căror activitate concură inclusiv persoane originare din țara noastră, unele avînd chiar atribuții de conducere. Au fost identificate peste 150 asemenea grupări, cluburi și asociații care desfășoară în prezent acțiuni dușmănoase la adresa țării noastre, printr-o gamă deosebit de diversificată de mijloace și metode, concretizate, în principal, în difuzarea masivă prin mass-media de materiale cu conținut profund denigrator, organizarea de acțiuni deschise vizînd sensibilizarea opiniei publice internaționale cu privire la așa-zisa oprimare la care ar fi supusă populația de naționalitate maghiară din R. S. România.

Dintre elementele emigrate din țara noastră, cu activitate ostilă mai deosebită este cunoscut *„Sabău"*, originar din Cluj-Napoca, stabilit în 1986 în Elveția. Acțiunile pe care le organizează direct ori împreună cu conaționali din aceeași categorie contribuie în mod substanțial la stimularea climatului antiromânesc în cercurile reacționare din exterior, unele dintre ele vizînd concret interese majore ale R. S. România.

În statul vecin acțiunile naționalist-iredentiste au cunoscut o continuă amplificare, elemente ostile, unele cu o poziție influentă, originare din țara noastră, sporindu-și preocupările de denigrare a realităților social-politice și economice din România, de incitare și de întreținere a unei atmosfere naționalist-iredentiste, antiromânești în străinătate.

Unele dintre acestea dețin funcții importante pe linie de partid și de stat, poziția respectivă conferind preocupărilor lor naționalist-iredentiste un grad sporit de periculozitate și implicații deosebite pentru țara noastră. Astfel, ministrul culturii, *Kopeczi Bela*, originar din Cluj-Napoca, este principalul animator și coordonator al activității de editare și publicare a unor materiale și studii așa-zise științifice, cu caracter istoric, în conținutul cărora sînt promovate idei revizioniste, mai reprezentativă în ultima perioadă fiind lucrarea „Istoria Transilvaniei", apărută în anul 1986 la Budapesta, sub egida Academiei ungare.

O serie de elemente originare din R. S. România fac parte din disidența budapestană, platformă de pe care desfășoară activități ori inițiază și participă la acțiuni antiromânești de răsunet, așa cum a fost adresarea în numele Uniunii Scriitorilor din Ungaria a unui memorandum cu conținut defăimător.

Se remarcă în această direcție acțiunile deosebit de virulente desfășurate sub coordonarea unui element din Budapesta, originar din Oradea, în numele așa-zisului „Birou maghiar de presă din Transilvania", prin care, în mod sistematic, se încearcă aducerea în atenție a pretinselor atrocități la care ar recurge autoritățile române față de etnicii maghiari.

În acțiunile naționalist-iredentiste organizate tot mai frecvent de personalități politice și culturale, reprezentanți ai cultelor, instituții și organe de presă, alte organisme cu caracter oficial din țara vecină se constată o intensificare a implicării directe a unor cetățeni români de naționalitate maghiară stabiliți în R. P. Ungară.

Indiferent de spațiul pe care acționează, elementele din această categorie urmăresc, în principal : contestarea continuității poporului român în Transilvania și a drepturilor sale legitime asupra acestui teritoriu ; calomnierea politicii României în problema națională, acreditîndu-se ideea unei pretinse oprimări și deznaționalizări a etnicilor maghiari ; dezinformarea opiniei publice internaționale în legătură cu situația naționalității maghiare și influențarea negativă a unor personalități politice și de stat din țările occidentale în sensul promovării intereselor Ungariei pe această temă și al boicotării României pe plan extern, inclusiv în domeniul economic ; incitarea unor elemente autohtone la acțiuni naționalist-iredentiste pentru a dovedi așa-zisa temeinicie a susținerilor și pretențiilor urmărite, concomitent cu lansarea de versiuni cu privire la pretinsa existență în țara noastră a unor „grupări de rezistență", care ar acționa în mod clandestin pentru obținerea de drepturi și libertăți.

3 După cum este bine cunoscut, pe fondul evenimentelor internaționale *s-au creat și reactivat în Occident centre și organizații reacționare care funcționează sub acoperiri religioase*, cu scopul de a submina pe plan ideologic și politic climatul intern din țările socialiste.

Informații noi obținute relevă cu certitudine preocupările de escaladare a diversiunii ideologice în care religia a fost angrenată tot mai intens în acțiunile îndreptate împotriva țării noastre. Guvernele unor state occidentale alocă din bugetele lor sume tot mai mari subvenționării cercurilor, organizațiilor și grupărilor religioase, detașîndu-se în acest sens administrația americană a cărei contribuție depășește cu mult suma de 15 milioane dolari, cheltuită, în mare parte, și pentru editarea de literatură mistic-ostilă destinată a fi introdusă în mod clandestin în țara noastră, îndeosebi prin emisari, unii originari din România.

Spionajul american și centre cultice din exterior acordă în continuare atenție sporită activității și dezvoltării în R. S. România a cultelor neoprotestante, apreciate ca „singurele capabile să realizeze opoziția față de puterea de stat". În acest sens, acționează în direcția creării de grupări anarhice, disidente, avîndu-se în vedere în ultimul timp și

cultul ortodox, ori false probleme de ordin religios, ca pretext de amestec în treburile interne sau de lezare a prestigiului și intereselor R. S. România. Se remarcă din acest punct de vedere elemente din rîndul cultelor baptist și penticostal, stabilite în străinătate, ce au creat în S.U.A. „Comitetul român pentru apărarea drepturilor religioase și de conștiință", Organizația „Misiunea penticostală română" și postul de radio „Vocea adevărului", prin intermediul cărora se prezintă în mod denigrator realitățile din România, încercîndu-se, atît prin emisiunile postului de radio menționat, cît și prin emisari, incitarea elementelor pretabile la acțiuni de natură a leza securitatea statului, în care sens, frecvent, sînt folosite vizitele turistice la rudele și relațiile din țară.

Din rîndul acestora se detașează *Tudor Iosif*, fost pastor baptist, promovat recent în conducerea organizației „Societatea misionară română din S.U.A." și creator al postului de radio respectiv, a cărui preocupare prioritară o constituie organizarea unui „seminar biblic clandestin" în România, prin care se urmărește pregătirea unor cadre de manevră pentru acțiuni de diversiune ideologică împotriva țării noastre.

De asemenea, exemplificăm cazul *„Șerban Vasile"*, cetățean al S.U.A., originar din România, pastor baptist, director executiv al postului de radio „Vocea adevărului", care, în anul 1987, cu prilejul vizitei efectuate în țara noastră, ca turist, a contactat mai mulți credincioși neoprotestanți din Oradea, Cluj-Napoca, Zalău și București, încercînd să obțină informații referitoare la modul cum sînt respectate drepturile și libertățile religioase în R. S. România.

În predicile ținute în cadrul adunărilor baptiste, ca și în discuțiile particulare purtate cu anumiți credincioși, a căutat să stabilească impresiile acestora referitoare la calitatea emisiunilor postului de radio și să solicite sugestii pentru îmbunătățirea programelor viitoare. De asemenea, în același cadru, a incitat la nesupunere față de autorități. Totodată, a luat legătura cu anumiți baptiști din București, îndemnîndu-i la emigrare, iar în cazul a patru persoane care nu obținuseră aviz favorabil de plecare definitivă din țară, a promis sprijin din exterior, inclusiv la nivelul unor senatori americani.

Aparatul de informații interne, în cooperare cu unitățile interesate, acționează prin mijloace specifice în direcția dezinformării, descurajării și contracarării tuturor acțiunilor ostile întreprinse de centrele, organizațiile reacționare și emisarii acestora.

4 În contextul acțiunilor tot mai virulente și sistematice de încercare a destabilizării situației din țara noastră, *o atenție de prim ordin este acordată influențării unor oameni de artă și cultură să adopte atitudini antipartinice*. O preocupare accentuată a cercurilor reacționare din străinătate și a serviciilor de spionaj, care a fost dejucată, a vizat constituirea în țara noastră a unor „nuclee contestatar-disidente" în rîndul creatorilor de literatură și artă care, ulterior, să se dezvolte, antrenînd și alte categorii de intelectuali.

În acest scop, acționează în primul rînd asociațiile și organizațiile reacționare cu acoperire culturală din Occident, dintre care menționăm : „Fundația pentru întrajutorarea intelectuală europeană", „PEN—Clubul internațional" (îndeosebi secțiile franceză și americană", „Uniunea artiștilor liberi" din R. F. Germania, Asociația „Hyperion", „Centrul român de cercetări", „Asociația pentru protecția monumentelor istorice" din Franța, „Academia Româno-Americană" din S.U.A.

Cu preocupări de influențare și incitare a intelectualilor din țară sînt cunoscute și Societatea „Internationes" și Fundația „Humboldt" din R. F. Germania, unele ziare, reviste sau edituri care vizează publicarea de lucrări cu conținut ostil aparținînd unor români din emigrație, dar și din țară, între care revistele „Agora" din S.U.A., editată de Dorin Tudoran, „Limite" condusă de Virgil Ierunca, „Cahiers de l'est", „Ethos", „Noua Alternativă", toate din Franța, ziarele „Universul" din S.U.A., avînd ca redactor pe trădătorul Aristide Buhoiu, „Săptămîna müncheneză" și editura „Ion Dumitru" din R.F.G., „Albert Michel" la care Paul Goma este responsabil al unei colecții, „Flammarion", unde este redactor și Virgil Tănase, toate din Franța, „Carpații" din Spania, „Cuvîntul românesc" din Canada și altele.

O activitate deosebit de ostilă desfășoară împotriva statului nostru așa-zisul „grup de la Paris", format din elemente originare din țară care gravitează în jurul Monicăi Lovinescu și al lui Virgil Ierunca, angajați ai subredacției Secției române a postului de radio „Europa Liberă" din capitala Franței, ce realizează emisiuni tendențioase pe teme culturale.

5 Printre metodele, procedeele și mijloacele folosite în acțiunile lor de racolare, incitare și influențare negativă a creatorilor de literatură și artă din România se numără *acordarea de burse de studii și documentare, invitații și ajutoare materiale, facilitarea organizării unor expoziții personale în cazul artiștilor plastici, elogierea lor în presă și la posturile de radio străine*. O parte dintre beneficiarii de burse au fost anterior studiați și selectați cu prilejul contactelor avute de aceștia în țară cu ziariști și alți străini, ori în exterior cu elemente de factură intelectuală din emigrație sau cu angajați și colaboratori ai postului de radio „Europa liberă", originari din România, avîndu-se în vedere crearea ori stimularea de idei și sentimente de natură conflictuală față de principiile socialismului, în general, și sistemul social-politic din țara noastră, în special, pentru a determina, în final, constituirea în România a unui nucleu contestatar disident.

Din controlul informativ desfăşurat în rîndul acestor categorii de persoane s-a stabilit că, după înapoierea în ţară, unele elemente adoptă atitudini necorespunzătoare, fiind preocupate de redactarea unor lucrări literar-artistice cu conţinut interpretabil, invocă pretinsa „lipsă de libertăţi de creaţie", calomniază politica culturală a partidului şi statului nostru sau intenţionează să se stabilească definitiv în străinătate.

În cadrul activităţilor ostile iniţiate de elemente din emigraţie împotriva României se înscriu şi acţiunile de instigare la atitudini duşmănoase ori de racolare şi determinare de rămînere în exterior a unor persoane din învăţămînt, cercetare, a sportivilor şi tehnicienilor de valoare pe timpul şederii lor în străinătate.

SARCINILE CE REVIN ORGANELOR DE SECURITATE PENTRU PREVENIREA ŞI CONTRACARAREA ACŢIUNILOR ELEMENTELOR OSTILE DIN EMIGRAŢIE PUSE ÎN SLUJBA SERVICIILOR DE SPIONAJ ŞI CERCURILOR REACŢIONARE DIN STRĂINĂTATE

În conformitate cu cerinţele impuse de evoluţia deosebit de complexă a situaţiei operative, aparatul de informaţii interne are sarcina de a acţiona cu toată hotărîrea pentru îndeplinirea la un nivel superior de calitate şi eficienţă a activităţilor ce-i revin din documentele de partid şi legile ţării, din ordinele conducerii Ministerului de Interne şi a Departamentului Securităţii Statului, din Programul de măsuri pe anul 1988, în scopul îmbunătăţirii întregii sale activităţi pentru cunoaşterea, prevenirea şi contracararea oricăror acţiuni ostile statului nostru şi ale efectelor acestora. Astfel, se va avea în vedere realizarea următoarelor sarcini prioritare :

1. Dezvoltarea şi întărirea dispozitivului informativ-preventiv, care să asigure un control de securitate ferm şi eficient al tuturor obiectivelor, locurilor şi mediilor aflate în atenţia serviciilor de spionaj, al organizaţiilor, centrelor sau al unor elemente reacţionare din rîndul emigraţiei, precum şi asupra categoriilor de persoane vizate să fie angrenate în activităţi ostile statului nostru, acţionînd atît pentru atragerea la colaborare a noi surse cu valenţe superioare de informare, cît şi pentru valorificarea mai eficientă a celor existente. În acest sens, potenţialul informativ cu posibilităţi reale de penetrare va fi dirijat spre obţinerea unui volum sporit de date şi informaţii cu privire la planurile şi activităţile de instigare, subminare şi diversiune ideologică iniţiate împotriva ţării noastre, în vederea prevenirii, contracarării şi neutralizării acestora.

2. Prevenirea creării de canale clandestine în scopul introducerii şi scoaterii ilegale din ţară a materialelor cu caracter fascist, naţionalist-iredentist şi de propagandă reacţionară.

3. Asigurarea unui control informativ complex şi eficient asupra emisarilor străini cunoscuţi cu preocupări ostile, pe timpul şederii lor în ţara noastră şi al legăturilor lor suspecte din rîndul autohtonilor, în scopul prevenirii oricăror fapte de natură să lezeze securitatea statului.

4. Diversificarea şi perfecţionarea măsurilor de pregătire contrainformativă şi antiinfracţională, îndeosebi protejarea, prin măsuri specifice, a deţinătorilor de secrete, a specialiştilor şi oamenilor de valoare din sfera de competenţă, a celor ce vin frecvent în contact cu străinii, în ţară sau peste hotare, şi a tineretului faţă de influenţele nocive ale activităţii anticomuniste desfăşurate din afară împotriva ţării noastre

5. Întreprinderea de măsuri ferme, combinative şi diversificate, în vederea prevenirii, descurajării şi compromiterii unor elemente ostile din cadrul emigraţiei şi demascării caracterului denigrator al activităţii cercurilor şi organizaţiilor legionare, naţionalist-iredentiste, cultice şi sectante, precum şi a posturilor de radio reacţionare.

În aplicarea măsurilor specifice trebuie să avem în vedere ca, prin analiza politică a faptelor şi fenomenelor, să acţionăm cu discernămînt, vigilenţă şi previziune, pentru a evita, pe de o parte, producerea unor consecinţe negative cu implicaţii pentru statul român, iar, pe de altă parte, pentru a apăra şi promova într-un înalt spirit patriotic interesele României pe plan internaţional.

Col. **Paraschiv BLAJ**
Lt. col. **Vasile POPAZU**

Participarea unităților Departamentului Securității Statului, în cooperare cu alte elemente ale sistemului apărării naționale, la îndeplinirea unor misiuni specifice sau de luptă în zona de responsabilitate, pentru nimicirea desantului aerian ori a trupelor aeromobile ale inamicului

După cum evidențiază diferite publicații militare străine, pe fondul general al preocupărilor pentru sporirea dimensiunilor calitative și cantitative ale arsenalelor militare pe baza celor mai noi cuceriri ale revoluției tehnico-științifice, are loc o reevaluare semnificativă a rolului circumscris armamentelor clasice și al trupelor destinate să le utilizeze. Specialiștii apreciază că, în cazul unei confruntări armate, indiferent de amploarea ei, acțiunile desantului aerian și ale trupelor aeromobile executate în adîncimea teritoriului adversarului vor avea un rol determinant asupra mersului războiului.

Noul concept strategic de acțiune a inamicului, cunoscut sub numele de „Bătălia aeroterestră-2000", se aplică atît în operațiile ofensive, cît și de apărare și, în general, vizează : lovirea și nimicirea eșalonului doi și a rezervelor strategice ale adversarului, dispuse pînă la adîncimea de 300—400 km ; blocarea și îngreunarea conducerii ierarhizate a trupelor ; dezorganizarea cooperării ; distrugerea elementelor și formațiunilor de serviciu ; obținerea în timp scurt a inițiativei ș.a.

Principala caracteristică a „Bătăliei aeroterestre-2000" o constituie extinderea luptei și bătăliei în timp și spațiu. Simultaneitatea lovirii, angajării și nimicirii grupărilor principale de forțe și mijloace ale adversarului de pe adîncimea strategică a schimbat complet fizionomia luptei și operațiilor. O altă caracteristică o constituie executarea de acțiuni surprinzătoare, de lovituri puternice și obținerea unui deznodămînt rapid și favorabil, nu atît prin uzură și forță cît prin rapiditate și manevră.

Cele de mai sus duc la concluzia că apărarea antidesant — problemă de mare actualitate — obligă la perfecționarea metodelor și procedeelor de ducere a luptei împotriva trupelor de desant aerian și aeromobile, a diverselor modalități de conducere și cooperare, precum și la îmbunătățirea continuă a sistemului de cercetare-informare.

Privite prin prisma ideilor doctrinare și reglementărilor în vigoare ale unor state străine, trupelor de desant aerian și aeromobile le revin următoarele principale misiuni :

◆ cucerirea unor raioane importante sau obiective din adîncimea apărării, care pot influența cursul acțiunilor de luptă ;

◆ sporirea ritmului acțiunilor ofensive duse de trupele care acționează pe front ;

◆ realizarea sau desăvîrșirea încercuirii unor grupări importante de forțe inamice ;

◆ ocuparea unor raioane, puncte obligatorii de trecere, fie pentru menținerea lor pînă la ajungerea trupelor care acționează pe front, fie în scopul interzicerii retragerii unor forțe inamice importante ;

◆ realizarea unor capete de pod peste cursurile de apă ;

◆ distrugerea unor baze de rachete sau aeriene ;

◆ interceptarea și fixarea unor forțe ale eșaloanelor doi sau de rezerve în vederea interzicerii afluirii pentru întărirea apărării sau executarea de contraatacuri ;

◆ desfășurarea unor acțiuni de diversiune și distrugeri, precum și crearea de panică și insecuritate în rîndul populației ș.a.

Principalele caracteristici ale zonelor de operații de pe teritoriul țării noastre întregesc concluzia că, în cazul unei agresiuni, inamicul va acționa în zonele probabile de operații cu forțe de valoarea unui grup de armate, acesta avînd în compunere două armate de arme întrunite și un număr variabil de mari unități tactice și operativ-tactice independente. Fiecare grup de armate poate avea în compunerea sa două mari unități de desant aerian (aeromobile), iar o armată — 1—2 brigăzi de desant aerian independent. Toate acestea se dispun, inițial, la o depărtare de 200—300 km față de aliniamentul de contact.

În contextul luptei întregului popor, pe tot cuprinsul țării, într-o concepție strategică unitară —, aceasta constînd într-un ansamblu de acțiuni militare, politice, economice, psihologice și de altă natură — unitățile de securitate vor acționa corespunzător posibilităților și destinației lor, contribuind efectiv, împreună cu celelalte componente ale sistemului de apărare, la zdrobirea agresorului.

În cadrul acțiunilor de luptă pentru nimicirea desantului aerian și a trupelor aeromobile ale inamicului, toate forțele participante se vor afla într-o situație deosebit de complexă în care, concomitent cu luptele din zona de frontieră, vor avea loc deplasări ale unor unități și mari unități spre zonele atacate, executarea de mobilizări și completări de efective, trecerea economiei la producția de război ș.a. Ulterior, pe măsura înaintării forțelor invadatoare, situația operativă se va complica și mai mult, întrucît unități și subuni-

tăți ale armatei, precum și alte elemente din dispozitivul apărării vor fi dispersate, altele încercuite ori rămase în spatele frontului, iar multe obiective social-economice, ale industriei de apărare, căi de comunicații și mijloace de telecomunicații — afectate ori chiar distruse. Toate acestea oferă o imagine concludentă a diversității situațiilor în care se pot afla și unitățile operative de securitate.

De asemenea, pregătirea și realizarea ofensivei strategice împotriva forțelor invadatoare creează împrejurări și condiții noi, complexe, care solicită în aceeași măsură și unitățile de securitate.

Concluzionînd, apreciem că unitățile de securitate se pot găsi la un moment dat în una din următoarele situații :

☐ pe teritoriul național, în afara zonei acțiunilor de luptă ;

☐ în dispozitivul inițial de apărare ;

☐ în zona și pe timpul regrupărilor (marșurilor de forțe) ;

☐ în condiții de încercuire ;

☐ în lupta de rezistență ;

☐ în cadrul acțiunilor noastre ofensive.

În oricare dintre aceste situații, inclusiv în cele încă imprevizibile, unitățile de securitate sînt chemate să-și îndeplinească, în primul rînd, misiunile specifice și, totodată, să participe la acțiunile nemijlocite de luptă, în cooperare cu marile unități și unități ale armatei, cu trupele de securitate și celelalte unități ale Ministerului de Interne, cu gărzile patriotice și alte formațiuni de apărare.

În cadrul concepției generale de luptă împotriva desantului aerian și a trupelor aeromobile ale inamicului, reținem următoarele principale etape pentru nimicirea acestora :

— lovirea mijloacelor de transport și a desantului aerian (trupelor aeromobile) în raioanele de concentrare (îmbarcare) ;

— nimicirea trupelor de desant aerian și aeromobile pe timpul zborului, din momentul intrării în raza eficace a mijloacelor de foc proprii ;

— polarizarea inamicului parașutat (debarcat) în jurul punctelor de sprijin sau al raioanelor apărate circular și respingerea acțiunilor lui ofensive, în fața aliniamentelor de apărare, în scopul producerii de pierderi, temporizării acțiunilor acestuia, concomitent cu nimicirea prin foc a parașutiștilor lansați sau pătrunși în raioanele amenajate antidesant ;

— asigurarea executării manevrei pentru nimicirea trupelor de desant aerian și aeromobile la sol, prin acțiuni ofensive convergente.

Diversitatea situațiilor în care se găsesc forțele participante la nimicirea desantului aerian și a trupelor aeromobile ale inamicului, precum și principalele etape în care se preconizează lovirea acestora determină anumite misiuni specifice unităților Departamentului Securității Statului, respectiv :

A. Pînă la declanșarea războiului (agresiunii)

1. Însușirea concepției de acțiune a comandamentului suprem, a unităților armatei pentru lupta antidesant și desprinderea de sarcini și misiuni pentru unitățile de securitate respective.

2. Continuarea îndeplinirii misiunilor din timp de pace, adaptate la noile condiții (perioada de tensiune, iminența agresiunii).

3. Organizarea și realizarea misiunilor în scopul participării la pregătirea pentru apărarea de lungă durată a unor localități, studiul raioanelor posibile în care inamicul va acționa și contribuția (prin mijloace și metode specifice) la amenajarea acestora.

4. Asigurarea mobilizării unităților (efectivelor) proprii și pregătirea lor pentru contracararea acțiunilor desantului sau trupelor aeromobile ale inamicului.

5. Măsuri de completare a rețelei informative și de organizare a legăturii în condiții complexe, precum și instruirea ei asupra modului în care trebuie să acționeze în diferite situații.

6. Pregătirea și adaptarea celorlalte mijloace ale muncii pentru folosirea lor cît mai eficientă în scopul obținerii de informații de interes operativ în condițiile date.

7. Informarea factorilor de decizie din unități și mari unități ale armatei, din celelalte organizații socialiste, cu privire la starea de spirit a efectivelor (populației), cu date despre inamic, poziția și acțiunile unor elemente din baza de lucru, propunîndu-se măsuri de prevenire a producerii unor fapte care pot prejudicia buna desfășurare a acțiunilor.

8. Verificarea, prin controale și testări, a eficienței măsurilor luate (pregătite) pentru nimicirea desantului aerian și a trupelor aeromobile ale inamicului și informarea factorilor de decizie cu constatările făcute.

9. Organizarea de acțiuni contrainformative specifice cu efectivele din obiectivele (zonele) de responsabilitate, în scopul pregătirii lor pentru lupta antidesant.

B. După declanșarea și pe timpul desfășurării agresiunii

1. Preocupare sporită pentru asigurarea securității conducerii superioare de partid și de stat în obiectivele unde își desfășoară activitatea, în raioanele de dislocare și pe timpul deplasărilor, în mod deosebit împotriva acțiunilor elementelor teroriste, de cercetare-diversiune desantate ori infiltrate în adîncimea apărării.

2. Descoperirea și reținerea cadrelor și agenților serviciilor de informații, îndeosebi a celor care culeg date necesare acțiunilor desantului aerian și trupelor aeromobile inamice.

3. Obținerea — prin metode și mijloace specifice — de date și informații de la prizonieri, transfugi, localnici, ce vor fi valorificate prin comandanții care coordonează acțiunile de luptă.

4. Cunoașterea atitudinii și activității elementelor din baza de lucru, ale celorlalte elemente pretabile din obiectivele (zonele) de responsabilitate și luarea măsurilor ce se impun pentru prevenirea oricăror acțiuni

dușmănoase ce ar putea fi exploatate de inamic.

5. Culegerea de informații și date cu privire la neajunsuri în organizarea pazei și securității unor obiective ce ar putea favoriza inamicul în cucerirea (distrugerea) acestora, răpirea unor comandanți (șefi), sustragerea unor documente sau a altor valori importante.

6. Realizarea de combinații și jocuri operative în scop de mascare, dezinformare, derutare a elementelor de cercetare-diversiune și pentru contracararea acțiunilor trupelor de desant și aeromobile ale inamicului.

7. Obținerea de date referitoare la existența unităților (elementelor) desantate (debarcate), locuri de dispunere, efective, dotare și înștiințarea comandanților forțelor participante la lupta antidesant.

8. Cunoașterea modului în care este organizată și se realizează nimicirea desantului aerian sau a trupelor aeromobile ; participarea nemijlocită la această misiune (dacă situația impune).

9. Asigurarea legăturii cu celelalte organe ale Ministerului de Interne, cu elementele rămase în zona ocupată, cu alte cadre de securitate dislocate.

10. Realizarea cooperării cu statele-majore ale unităților militare, gărzilor patriotice și celelalte formațiuni de apărare.

C. În teritoriul vremelnic ocupat de inamic

1. Organizarea și menținerea unei legături permanente și sigure cu elementele din comanda formațiunii de rezistență.

2. Culegerea de date și informații privind dispunerea inamicului, forțelor speciale de desant și aeromobile și studiul posibilității de a fi lovite în locurile (raioanele) în care se află.

3. Stabilirea momentelor pregătirii și declanșării unor noi acțiuni de către forțele speciale ale inamicului și comunicarea în timp util despre acestea comandanților și statelor-majore din teritoriul liber.

4. Sustragerea (fotocopierea) unor documente operative cu privire la organizarea de către inamic a unor acțiuni viitoare.

5. Organizarea unor micronuclee de rezistență, cu sarcini preponderent informative, în scopul supravegherii acțiunilor unităților și subunităților speciale de desant și aeromobile ale inamicului.

6. Pregătirea și realizarea unor acțiuni de sabotaj și diversiune, în vederea diminuării capacității operative și de luptă a trupelor de desant și aeromobile ale inamicului, ori chiar pentru împiedicarea declanșării de către acestea a misiunilor de luptă.

7. Infiltrarea de rețea sau a unor ofițeri de securitate în rîndul personalului care deservește ori are legături cu inamicul pe linia aprovizionării sau prestării de servicii trupelor de desant și aeromobile ale acestuia.

8. Realizarea de combinații și jocuri operative în zonele ocupate, menite să dezinformeze, deruteze și creeze stări de spirit necorespunzătoare în rîndul efectivelor forțelor speciale ale inamicului.

D. În operația ofensivă strategică

1. Continuarea îndeplinirii misiunilor specifice pe profiluri de muncă, cu accent pe cunoașterea activității elementelor aflate în atenție și prevenirea ori contracararea eventualelor acțiuni dușmănoase ale acestora.

2. Obținerea de date și informații cu privire la locurile (zonele) pretabile la acțiune ale forțelor speciale de desant și aeromobile ale inamicului îndreptate împotriva trupelor proprii care pregătesc și execută acțiuni ofensive.

3. Culegerea de date privind organizarea măsurilor de pază și securitate în sectoarele și nodurile de comunicații, lucrările de artă de pe acestea și alte obiective de importanță deosebită pentru gruparea, transportul și executarea manevrei unităților armate și a celorlalte forțe participante la acțiunile ofensivei noastre.

4. Cooperarea și aplicarea unor combinații în scop de dezinformare și derutare a inamicului în legătură cu forțele participante, zonele de concentrare, direcțiile de acțiune, aliniamentele de desfășurare ale trupelor proprii pentru executarea operației luptei ofensive.

★

Am prezentat succint o parte din misiunile specifice ce revin unităților Departamentului Securității Statului pentru lupta împotriva desantului aerian și trupelor aeromobile ale inamicului, subliniind că numai în situații cu totul deosebite și pe timp limitat ele pot fi solicitate să participe la acțiuni nemijlocite de luptă. Aceste unități sînt chemate să-și aducă însă o contribuție însemnată la obținerea de informații de interes operativ ; valorificarea lor completă și în timp util ; cunoașterea stării de spirit, a activității elementelor pretabile la acțiuni care ar duce la slăbirea capacității de apărare a patriei.

Pentru nimicirea desantului aerian și a trupelor aeromobile ale inamicului, este deosebit de necesară realizarea unei cooperări strînse între toate elementele sistemului apărării naționale, pe etape ale acțiunilor și pentru îndeplinirea fiecărei misiuni în parte. Elementele de bază ale cooperării ar putea fi prefigurate încă din timp de pace în planuri de cooperare ce vor cuprinde, în principal : misiunile pentru care se organizează cooperarea ; forțele și mijloacele destinate pentru îndeplinirea lor ; modul de acțiune al acestora în diferite situații ; probleme de conducere și asigurare a legăturilor.

★

Pentru ca toate unitățile Departamentului Securității Statului să fie în măsură, atunci cînd patria o cere, să îndeplinească misiuni specifice și de luptă împotriva desantului aerian și trupelor aeromobile, în cadrul războiului întregului popor, cadrele de securitate vor pune accentul pe

aprofundarea doctrinei militare naționale, pe studierea legilor și principiilor luptei armate, pe modul probabil de acțiune al inamicului, îndeosebi cu forțe speciale. In același timp, în conformitate cu Directiva Comandantului Suprem privind perfecționarea pregătirii cadrelor în etapa actuală, acestea trebuie să se antreneze pentru a munci și rezolva sarcinile specifice și în astfel de condiții.

Col. **Cornel NICA**
Cpt. **Constantin IONESCU**

Restabilirea ordinii pe teritoriul eliberat și intrarea în funcțiune a obiectivelor economice avariate ori care au fost evacuate. Sarcinile unităților D.S.S. în cooperare cu alte forțe

În conformitate cu doctrina politico-militară, componentă a politicii generale a partidului și statului nostru, la restabilirea ordinii și liniștii publice pe teritoriul eliberat își aduc contribuția organele administrației de stat formate din membrii consiliilor locale de apărare care au activat în ilegalitate pînă la alungarea inamicului.

Situația operativă în care trebuie să acționeze organele de securitate se caracterizează prin trecerea în scurt timp de la formele și metodele muncii de securitate desfășurate în condiții de clandestinitate la cele specifice perioadei legale.

Activitatea de revenire la normal, atît sub aspect organizatoric, cît și ca forme și metode de acțiune a organelor de securitate în zonele recent eliberate, ar putea fi grevată de:

- incursiunile elementelor de cercetare-diversiune inamice în zonele recent eliberate, acestea vizînd : distrugerea unor obiective importante ; menținerea unei situații de instabilitate ; crearea de panică și descurajare ;
- influența puternică exercitată asupra stării de spirit a populației, întreținută sistematic de războiul psihologic practicat de inamic cu asiduitate, atît înainte, în timpul, cît și după încetarea ostilităților militare propriu-zise ;
- intensitatea acțiunilor elementelor fanatice, dușmănoase, trădătoare, colaboraționiste, care sînt puternic stimulate pentru realizarea scopurilor lor ostile și, implicit, ale inamicului ;
- greutățile materiale cărora trebuie să le facă față populația, ca urmare a jafurilor și distrugerilor provocate de inamic în teritoriul vremelnic ocupat ;
- lipsa personalului muncitor apt de muncă, situație ce reclamă atragerea rapidă a acestuia din alte zone ale țării, fluctuație care favorizează infiltrarea inamicului sau a elementelor dușmănoase ș.a.

Pe fondul existenței factorilor enunțați mai sus, precum și al condițiilor relativ facile în care elementele ostile au intrat sau pot să intre în posesia unor arme, muniții, mijloace explozive ori toxice, acestea pot ușor să treacă la acțiuni violente sau să se constituie în organizații și bande subversive, cu scopul vădit de subminare a puterii politice și economice în zonele eliberate.

Analizînd aceste stări de fapt, putem concluziona că situația operativă cu care urmează să se confrunte organele de securitate în zonele recent eliberate ar putea avea următoarele principale caracteristici :

— agresivitatea sporită a acțiunilor serviciilor de spionaj inamice, acestea recurgînd și la forme de luptă armată, în vederea realizării scopurilor lor de sabotare și diversiune asupra obiectivelor militare, politico-administrative, economice și sociale ;

— escaladarea violenței acțiunilor elementelor ostile din interior, puternic motivate de condițiile și starea tensională create de agresor ;

— diminuarea, în diverse perioade — uneori semnificativă —, a forțelor de securitate (cadre și rețea), în funcție de durata și urmările războiului, cu implicații asupra cuprinderii volumului de sarcini și misiuni ce le revin ;

— creșterea complexității și amplorii sarcinilor și misiunilor încredințate organelor de securitate, prin angrenarea lor atît în organizarea și conducerea acțiunilor de urmărire, capturare și lichidare a elementelor de cercetare-diversiune infiltrate de inamic în zonele eliberate, ori lăsate special în conservare, cît și în activități desfășurate prin procedeele specifice muncii clandestine.

Plecînd de la aceste caracteristici, în scopul stăpînirii situației operative, respectiv al restabilirii ordinii pe teritoriul eliberat și repunerii în funcțiune, în timp scurt, a obiectivelor economice avariate ori care au fost evacuate, trebuie accentuată activitatea de *cooperare* a organelor de securitate, între ele, precum și cu alte forțe, în astfel de condiții ea devenind esențială, ceea ce înseamnă că trebuie să constituie preocuparea de bază a tuturor forțelor implicate.

În vasta activitate pe care o reclamă repunerea în funcțiune a capacităților de producție distruse ori dislocate în timpul conflagrației sînt implicate forțe din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul de Interne, formațiuni ale gărzilor patriotice și apărării civile, practic întreaga populație aptă de muncă din zonă.

Conducerea acestei activități de cooperare aparține Consiliului local de apărare, însărcinat prin lege să coordoneze unitar repunerea în funcțiune a obiectivelor economice, într-o ordine de priorități prestabilită.

Astfel, pe prim plan se urmărește darea în exploatare a obiectivelor economico-militare cu producție destinată satisfacerii cerințelor legate de ducerea în continuare a războiului pînă la alungarea definitivă a inamicului de pe teritoriul patriei noastre și obținerea victoriei finale, continuînd, gradat, cu restul întreprinderilor industriale a căror producție urmează să acopere nevoile generale ale economiei și pe cele individuale ale populației.

Activitatea de reintrare în normal a vieții social-economice și repunerea în funcțiune a întreprinderilor industriale se confruntă, de regulă, cu lipsa forței de muncă, în special a celei calificate, a mijloacelor de transport și utilajelor, a materialelor de construcții, materiilor prime și materialelor strict necesare proceselor de producție. La aceasta se mai adaugă intervenția directă a inamicului asupra căilor de comunicații, obiectivelor vitale neafectate ori repuse în funcțiune, prin raiduri ale aviației de bombardament, loviturile de la distanță, cît și acțiunile specifice ale elementelor de cercetare-diversiune.

Pentru realizarea obiectivelor complexe de restabilire a ordinii, precum și a activității economico-sociale, unitățile informativ-operative ale Departamentului Securității Statului desfășoară un larg evantai de acțiuni de cooperare — atît între ele, cît și cu trupele de securitate, miliție și cu alte elemente din sistemul apărării naționale, toate concurînd la descoperirea, neutralizarea și lichidarea elementelor ostile, a eventualelor forțe speciale ale agresorului, rămase ori infiltrate, care ar încerca să îngreuieze în continuare eforturile de reorganizare și redresare economică. O astfel de cooperare va viza îndeplinirea într-o concepție unitară a următoarelor sarcini prioritare :

◎ Organizarea și desfășurarea activității de prevenire, descoperire și lichidare a actelor de sabotaj, diversiune și subminare a economiei naționale, îndeosebi în obiectivele în curs de repunere în funcțiune ;

◎ Asigurarea protecției antiteroriste a conducerii superioare de partid și de stat cu prilejul vizitelor în obiectivele economice ori al participării la alte acțiuni politice menite să mobilizeze masele în zona recent eliberată ;

◎ Prevenirea, descoperirea și lichidarea acțiunilor serviciilor de spionaj străine și ale agenturii acestora în teritoriul eliberat ;

◎ Contracararea acțiunilor ostile și de propagandă desfășurate de inamic, care au ca obiect menținerea stării de instabilitate a climatului social-politic în teritoriul eliberat ;

◎ Intensificarea măsurilor de supraveghere informativă pe linia respectării normelor legale în materie de apărare a secretului de stat, protejării specialiștilor de valoare și dezinformării inamicului cu privire la restabilirea activității economico-sociale ;

◎ Descoperirea, capturarea și nimicirea elementelor terorist-diversioniste care, eventual, ar încerca să acționeze în teritoriul eliberat ș.a.

Pentru realizarea acestor sarcini, aparatul informativ-operativ de informații interne, contrainformații în sectoarele economice, contraspionaj, contrainformații militare și cel special de luptă antiteroristă din Departamentul Securității Statului, într-o strînsă cooperare, întreprind următoarele măsuri comune :

■ Analizează situația operativă din teritoriul recent eliberat, acționînd operativ pentru dezvoltarea cantitativă și calitativă a potențialului informativ și activizarea lui în vederea descoperirii și neutrali-

zării trădătorilor, zvoniștilor, panicarzilor sau a oricăror persoane care, prin atitudine și comportare, creează stări de spirit necorespunzătoare în zonele recent eliberate date în responsabilitate ;

■ Intensifică activitatea de supraveghere informativă asupra persoanelor, locurilor, mediilor și obiectivelor din competență ;

■ Trec operativ la luarea în lucru a persoanelor asupra cărora apar indicii că ar fi colaborat ori sînt agenți ai serviciilor de spionaj rămași pe teritoriul eliberat ;

■ Lucrează în forme organizate, cu folosirea mijloacelor și metodelor specifice, toate elementele semnalate că ar face parte din diferite grupuri extremist-teroriste, ostile, precum și pe emisari străini care vin pe teritoriul eliberat, acționînd, totodată, pentru prevenirea și contracararea operativă și fermă a încercărilor de activizare, pregătire și desfășurare de acțiuni contrarevoluționare ;

■ Întreprind măsuri operative de prevenire, neutralizare și lichidare a tuturor încercărilor de a se iniția și desfășura activități ostile în zona de responsabilitate ;

■ Realizează control antiterorist asupra tuturor persoanelor ce apar în localități, pentru prevenirea introducerii de armament, muniții, explozivi și a altor mijloace de ducere a acțiunilor de luptă terorist-diversionistă ;

■ Efectuează pregătirea contrainformativă a populației în scopul prevenirii și combaterii panicii și asigurării unei stări de spirit corespunzătoare ;

■ Acționează prin mijloace specifice în vederea descoperirii și reținerii persoanelor autohtone care posedă armament, muniții și explozivi, ori au preocupări de procurare sau confecționare artizanală a unor asemenea mijloace pentru a le folosi în inițierea unor acțiuni dușmănoase pe teritoriul eliberat ;

■ Participă cu sprijinul specialiștilor Ministerului de Interne și Ministerului Apărării Naționale la activitățile de descoperire a eventualelor depozite de armament, muniții și explozivi ale agresorului lăsate intenționat spre a fi folosite de elementele ostile și de cercetare-diversiune, ori care au fost părăsite în grabă în timpul retragerii, precum și pentru dezactivarea minelor plasate de inamic în scopul creării de pagube materiale, victime omenești, panică și stări de spirit necorespunzătoare în teritoriul eliberat ;

■ Asigură, împreună cu trupele de securitate și alte forțe, paza și apărarea perimetrului obiectivelor, neutralizarea și lichidarea încercărilor elementelor de cercetare-diversiune care ar intenționa să acționeze pentru distrugerea obiectivelor economice

Paralel cu eforturile depuse în scopul realizării măsurilor comune de cooperare, fiecare unitate informativă și în special aparatul de contrainformații în sectoarele economice vor întreprinde — în procesul organizării și desfășurării muncii informativ-operative în obiectivele din responsabilitate — următoarele măsuri specifice :

◆ Identificarea în rîndul personalului muncitor a tuturor persoanelor care, prin antecedente politice, sociale și penale reacționare ori prin atitudinea și comportarea avute în timpul ocupației, sînt suspecte de a se fi pus în slujba dușmanului, precum și a celor infiltrate în aceste locuri cu misiuni terorist-diversioniste sau de altă natură ostilă.

Realizarea cu succes a acestei misiuni impune folosirea diversificată a tuturor mijloacelor și metodelor specifice muncii de securitate, valorificîndu-se eficient atît informațiile și datele din evidențele de securitate existente anterior conflagrației, cît și pe cele obținute pe parcurs ;

◆ Stabilirea punctelor vulnerabile și a locurilor periculoase din obiective ce ar putea fi vizate de elementele ostile în scopul scoaterii totale sau parțiale din funcțiune, pe diverse perioade de timp, a utilajelor și instalațiilor, cu efecte negative asupra producției.

Concomitent cu identificarea acestor puncte, se impun : selectarea și ierarhizarea lor în raport cu gradul de vulnerabilitate, stabilindu-se priorități în ceea ce privește asigurarea informativă și paza militară ; utilizarea de sisteme de alarmare și capcane criminalistice ; limitarea la strictul necesar a accesului personalului verificat în aceste locuri ;

◆ Asigurarea controlului informativ total atît în obiective, cît și în mediul geografic adiacent, în scopul identificării elementelor ostile infiltrate în rîndul personalului muncitor, precum și al sesizării apariției în zonă a elementelor de cercetare-diversiune, în vederea luării măsurilor preventive și de neutralizare a acestora.

În același timp, controlul informativ va avea ca obiect : cunoașterea încălcărilor normelor tehnologice și de securitate a muncii ; depistarea cazurilor și situațiilor de nerespectare a proceselor de producție ce pot avea ca rezultat evenimente cu urmări deosebite ; încetarea producției pe diferite perioade de timp ori livrarea unor produse de calitate necorespunzătoare.

◆ Conlucrarea cu factorii de conducere din obiective în probleme de realizare a sarcinilor de plan și prevenire a unor evenimente deosebite. În cadrul acesteia se valorifică operativ informațiile cu privire la abateri de la normele tehnologice cu efecte negative asupra calității produselor și a sarcinilor de plan, defecțiunile tehnice neînlăturate la timp, ce pot genera evenimente ori stări de pericol sau de spirit necorespunzătoare în rîndul personalului muncitor.

În procesul valorificării informațiilor la nivelul conducerilor obiectivelor economice, paralel cu stabilirea măsurilor de prevenire ori înlăturare a neajunsurilor constatate, vor fi verificate datele și semnalările primite de la sursele de informare și, de asemenea, se va acționa pentru obținerea de noi informații cu privire la cauzele lor și stabilirea vinovaților de nerealizarea ori întîrzierea îndeplinirii sarcinilor de producție.

★

Înțelegerea temeinică a locului, rolului și misiunilor ce revin organelor de securitate în condițiile aplicării doctrinei noastre militare privind restabilirea ordinii în teritoriul eliberat și pentru intrarea în scurt timp în funcțiune a obiectivelor economice avariate ori care au fost evacuate constituie condiția de bază pentru aplicarea creatoare a cerințelor acesteia în întregul proces de perfecționare a pregătirii efectivelor, în scopul îndeplinirii ireproșabile a misiunilor încredințate.

Lt. col. **Nicolae DAVIDESCU**
Lt. col. **Ioan IRIMIA**

PRINCIPALELE TRĂSĂTURI ALE FENOMENULUI TERORIST INTERNAȚIONAL ȘI CONCLUZIILE DE INTERES OPERATIV REZULTATE DIN ANALIZA PRINCIPALELOR ACȚIUNI TERORISTE SĂVÎRȘITE ÎN ANUL 1987

Problematica terorismului internațional evidențiază faptul că și în decursul anului 1987 acest fenomen s-a menținut la o cotă ridicată atît ca număr de acțiuni, dar mai ales ca efecte și urmări provocate.

Analiza principalelor acte terorist-diversioniste comise în anul 1987 pe plan internațional pune în evidență cîteva dintre principalele trăsături și forme de manifestare ale terorismului, și anume :

1. **A crescut continuu periculozitatea acțiunilor extremist-teroriste** care perturbă și impietează desfășurarea normală a vieții și activității cotidiene, creează și răspîndește spaimă, teroare și insecuritate, tulbură ordinea și liniștea publică, provoacă victime omenești și mari distrugeri materiale.

Terorismul are implicații deosebite asupra ansamblului vieții internaționale, afectează relațiile politice și economice pe plan mondial și, prin aceasta, însăși pacea și colaborarea între statele lumii. Starea conflictuală din zona Golfului, situația din sudul Libanului, ruperea relațiilor diplomatice dintre Marea Britanie și Siria confirmă implicațiile și consecințele grave ale terorismului asupra relațiilor internaționale actuale, inclusiv asupra securității și păcii mondiale.

2. **Tot mai frecvent în săvîrșirea actelor teroriste sînt folosite metode și mijloace care produc urmări grave,** afectînd interesele unor grupuri mari de oameni, ale unor state ori grupuri de state.

Teroriștii folosesc, în continuare, în proporție mereu crescîndă explozivi conteinerizați sub diferite forme, cu predilecție în locuri dens aglomerate (piețe, bazaruri, mijloace de transport în comun, restaurante etc.), dar și împotriva unor sedii și reședințe prezidențiale sau guvernamentale ori social-economice, politice sau diplomatice.

Reamintim în acest sens atentatul ce a vizat, în luna mai 1987, reședința președintelui Republicii Peru, pe cel din luna august 1987, cînd asupra Palatului imperial din Tokio au fost lansate 5 încărcături

explozive reactive confecţionate artizanal, atentatul cu grenade din clădirea parlamentului de la Colombo (Sri-Lanka), comis tot în luna august, precum şi multiplele atentate împotriva unor sedii ale oficiilor diplomatice aparţinînd unor state cum sînt : S.U.A., Israel, Turcia, Marea Britanie, Argentina, India etc.

Folosirea explozivilor de către elemente anarhice în comiterea unor acte criminale s-a făcut chiar şi în unele ţări socialiste, cum sînt R. P. Chineză, Laos (La Vientiame, lîngă Centrul cultural sovietic), R. S. Cehoslovacia (în localul „Ansamblului de cîntece şi dansuri al oamenilor muncii-maghiari din Praga), Polonia etc.

Explozivii sînt tot mai frecvent utilizaţi ca urmare a strategiei adoptate de grupările extremiste, care vizează evitarea confruntării directe cu organele poliţieneşti şi protejarea membrilor lor, precum şi din alte considerente, cum ar fi : modul relativ uşor de procurare şi confecţionare, inclusiv pe cale artizanală, posibilităţi multiple de containerizare şi plasare, de atacare de la distanţă a unor obiective prin aruncarea sau propulsarea de rachete, grenade şi bombe, de expediere a unor colete sau plicuri explozive. Toate acestea fac ca explozivii să constituie mijlocul cel mai frecvent utilizat în comiterea acţiunilor teroriste.

Printre mijloacele şi metodele folosite sau care pot fi utilizate de terorişti, reţine atenţia, pentru pericolul ce-l reprezintă, tentativa de infectare cu virusul SIDA a ministrului bavarez de interne, din luna august, precum şi posibilitatea, încercată deja de unele elemente, de contaminare sau otrăvire a unor alimente şi medicamente (în S.U.A. şi Israel), ori de folosire a unor substanţe neuroparalizante.

Pe fondul comiterii pe plan internaţional de acte teroriste cu urmări tot mai grave s-au reînnoit temerile privind posibilitatea recurgerii grupărilor teroriste în viitor la mijloace extrem de periculoase, cum sînt : armele nucleare, chimice şi biologice. In acest sens, în luna noiembrie 1987, Congresul S.U.A. a dat publicităţii un raport întocmit de Ministerul Apărării, în care nu exclude posibilitatea ca materialele nucleare livrate de S.U.A. unor parteneri străini (R.F.G., Japonia, Franţa, Elveţia) să poată fi furate de terorişti şi utilizate la fabricarea unor arme atomice. În concluzie, evidenţiem faptul că grupările şi elementele teroriste sînt preocupate constant de descoperirea unor noi mijloace şi tehnici de săvîrşire a actelor extremist-teroriste.

Demnă de menţionat este şi preocuparea continuă a teroriştilor de a găsi forme tot mai diversificate de ascundere şi disimulare a armamentului, muniţiei şi explozivilor în obiecte şi materiale inofensive, procedee pe care le aplică în încercările lor de a pătrunde cu astfel de mijloace în obiective vizate sau pentru a trece graniţa prin punctele de control.

La sfîrşitul anului 1986, un articol apărut în cotidianul vest-german „Die Welt" nr. 77 făcea cunoscută apariţia în S.U.A. a unui nou gen de terorism : introducerea, într-o serie de medicamente produse şi comercializate de firma „Smithkline", a unei substanţe folosite ca otravă pentru şobolani. Într-adevăr, după ce poliţia din Houston şi Orlando au găsit otravă în opt cutii de medicamente, trei produse fabricate de firma amintită au fost retrase de pe piaţa nord-americană.

În anul 1987, autorităţile americane, vest-germane şi israeliene au primit peste 300 de rapoarte alarmante privind contaminarea sau otrăvirea unor produse alimentare şi medicamente, situaţia generînd o mare nesiguranţă în rîndul consumatorilor. De asemenea, în diferite produse de panificaţie şi în pungi cu „Corn Flakes", destinate copiilor, s-au descoperit lame şi cioburi tăioase din sticlă. Faţă de această situaţie, la o conferinţă de presă, ministrul de interne vest-german şi preşedintele firmei „Smithkline" declarau că avem de-a face cu un terorism crud care utilizează arme noi, neexistînd vreo deosebire între acei terorişti care iau ostateci sau plasează bombe în avioane şi cei care acţionează astfel.

Pe bună dreptate, se pune întrebarea : „Împotriva cui este îndreptată această teroare ?" Este, aşa cum arătam anterior, o nouă fază a strategiei de teroare în masă, ca de altfel şi recentele încercări ale unor elemente extremiste de a infecta cu viruşi SIDA o serie de persoane, victime ale unor tentative de acest gen de acţiune.

La rîndul lor, autorităţile franceze au intrat în posesia unor date potrivit cărora organizaţia integristă iraniană „Hezbollah" („Partidul lui Dumnezeu") dispune, în plin deşert, în zona aeroportului internaţional din Beirut, de un laborator subteran, în care cercetătorii — simpatizanţi ai acestei grupări —, pe lîngă alte preocupări în domeniu, au fabricat „dioxină", un gaz extrem de otrăvitor. Această substanţă ar putea fi utilizată atît cu ajutorul lansatoarelor de rachete, cît şi al „coletelor-capcană".

De altfel, la puţin timp după obţinerea acestor date, poliţia antiteroristă din Londra venea să confirme intenţii de acest gen, prin arestarea, la Nicosia (Cipru), a unui grup de elemente extremiste (trei bărbaţi şi o femeie), care au încercat să şantajeze guvernul cipriot, cerîndu-i 15 milioane de dolari pentru a nu otrăvi cu acest gaz o parte din populaţia ţării.

Pe de altă parte, în preocuparea grupării „Hezbollah" se află experimentarea **nitratului de metil,** un exploziv lichid deosebit de puternic. Alarmate, poliţiile antiteroriste din Europa au intervenit prompt,

intensificînd măsurile de control pe aeroporturi, porturi și în toate punctele de trecere a frontierei. Rezultatul acestora a fost marcat prin descoperirea și arestarea unui număr însemnat de persoane, „curieri" specializați sau elemente extremist-teroriste, preocupate de a introduce ilegal, prin diverse procedee, explozivi sau substanțe toxice.

Astfel, la începutul anului, pe aeroportul din Milano, a fost arestat cetățeanul libanez Bakir Kadr (26 ani), care a încercat să introducă clandestin în Italia **11 kg de exploziv ce era conteinerizat în două tablouri și în ouă de ciocolată.** Simultan, organele de poliție din R.F.G. descopereau, asupra unui alt cetățean libanez, nouă litri de **exploziv, camuflat în sticle purtînd etichetele unor firme cunoscute ca producătoare de lichioruri și coniacuri.** De remarcat că toate sticlele, prevăzute cu dopuri cu filet, erau intacte, sigilate din fabrică. În urma cercetărilor s-a stabilit că de fapt nu era vorba de băuturi alcoolice fine, ci de... nitrat de metil.

3. **Caracterul tot mai organizat, complex și diversificat al acțiunilor extremist-teroriste :**

Organizațiile teroriste își documentează și pregătesc în detaliu acțiunile preconizate, adaptîndu-și rapid metodele și mijloacele de acțiune la schimbările determinate de măsurile de securitate întreprinse pe linia combaterii fenomenului terorist. Semnificativ în acest sens este și faptul că specialiștii în materie din Europa occidentală vorbesc din ce în ce mai mult despre „europenizarea" terorismului, termen apărut, inițial, pe fondul înțelegerilor intervenite între organizațiile „Acțiunea directă" din Franța, „Celulele combatante" din Belgia și „Fracțiunea Armata Roșie" din R.F.G.

Reorganizarea unor grupări și organizații teroriste și a activității acestora este menționată și în declarațiile unor oficialități occidentale. Astfel, procurorul general al R.F.G. a declarat că organizația teroristă „Fracțiunea Armata Roșie" pregătește noi atentate, în care sens a adoptat „principii de organizare" a comandourilor de acțiune pentru a spori eficacitatea actelor teroriste. În acest scop, au fost constituite mai multe grupări speciale, fiecare pentru anumite genuri de acțiuni, împotriva cazărmilor, aeroporturilor, trupelor și bazelor militare.

Organele competente italiene dețin date din care rezultă, tot mai evident, tendința de reorganizare a „Brigăzilor roșii", îndeosebi în nordul țării și la Roma, sprijinite din afara granițelor Italiei de grupări teroriste, cum sînt : „Acțiunea directă", „Fracțiunea Armata Roșie", „Celulele combatante".

Se apreciază că principalii coordonatori ai „Brigăzilor roșii" s-ar afla în Franța, unde mențin o permanentă legătură cu cei din interior, cărora le transmit instrucțiuni și sarcini.

Numeroasele acte teroriste săvîrșite în ultimul an în Japonia, precum și informațiile obținute de poliția japoneză, reliefează faptul că organizația teroristă „Armata Roșie" s-a reorganizat și este în măsură să pregătească atentate teroriste atît pe teritoriul propriu, cît și în străinătate. Organele de poliție japoneze dețin date din care rezultă că această organizație se pregătește să execute atentate teroriste în Coreea de Sud, cu ocazia jocurilor olimpice din anul 1988.

Toate aceste aspecte, cît și multe altele, ne determină să concluzionăm că este vorba de o intensificare a cooperării între grupările și organizațiile teroriste aflate în diverse zone ale lumii.

S-a emis concluzia că organizarea și săvîrșirea în comun a acțiunilor teroriste de către aceste grupări ar fi opera „unui creier supranațional", lăsindu-se astfel să se înțeleagă că în realitate ne aflăm, practic, în prezența unor adevărate metode moderne de război. De altfel, în rîndul specialiștilor militari din unele țări occidentale s-au cristalizat opinii și puncte de vedere care conduc spre ideea utilizării terorismului, a acestui „război fierbinte fără armate", cum sînt tentați ei să-l denumească —, drept modalitate viitoare de acțiune militară, întrucît asigură „un succes rapid, obținut prin angajarea în luptă a unei părți relativ mici din capacitatea de ripostă a statului, necesitînd o investiție cu mult mai redusă decît aceea cerută de purtarea unui război convențional".

Analiza fenomenului terorist din ultimul an conduce, de asemenea, la concluzia că modul de acțiune al elementelor teroriste a cunoscut unele perfecționări. Astfel, „modul de lucru" al unor grupări teroriste, prin comandouri mici și acțiuni surpriză, au sporit considerabil periculozitatea actelor întreprinse.

Referitor la perfecționarea modului de acțiune al elementelor teroriste, edificatoare sînt și următoarele :

— în contextul situației politico-militare din Golful Persic și al implicațiilor acesteia pe plan terorist, autoritățile iraniene, exacerbînd fanatismul religios asupra tineretului, au creat unități de luptă sinucigașe, denumite „martirii Golfului", care acționează la bordul unor mici șalupe de aluminiu dotate cu mitraliere, aruncătoare de grenade și explozivi, ambarcațiuni ce au patru oameni la bord și nu pot fi detectate de aparatele radar, ele putîndu-se „arunca" asupra navelor vizate, provocînd distrugerea acestora ;

— în seara zilei de 22 noiembrie 1987, a avut loc un atac sinucigaș asupra unei tabere militare israeliene din Galileea. Un terorist pilotînd un planor cu motor, cu care decolase din Liban, a aterizat în apropierea taberei, după care a deschis focul, ucigînd 6 militari israelieni și rănind alți 7. Agresorul a fost ucis în schimbul de focuri. În aceeași

noapte, forțele armate israeliene au ucis un al doilea terorist, care aterizase in „zona de securitate“ din Libanul de sud, folosind tot un planor cu motor.

Caracterul tot mai organizat al acțiunilor teroriste este pus în evidență și de acțiunea pe care o descriem mai jos :

— Duminică, 29 noiembrie 1987, avionul „Boeing 707“ al Companiei sud-coreene „Korean Airlines“ — K.A.L., care zbura pe ruta Bagdad — Seul cu escală la Abu Dhabi — E.A.U. și Bankok — Thailanda s-a prăbușit cu 115 oameni la bord, în urma unei explozii, în Marea Andaman, in apropierea Coastei Birmaniei, cu circa 45 minute inaintea orei prevăzute pentru aterizarea în capitala thailandeză.

Ipoteza unui atentat cu bombă s-a confirmat rapid pe baza ultimelor inregistrări ale comunicărilor radio cu comandantul aeronavei și din analiza datelor tehnice de zbor din momentul dispariției bruște a aparatului și încetării aproape simultane a legăturii radio.

Investigațiile autorităților sud-coreene s-au orientat de la inceput in primul rind către pasagerii care au coborit la prima escală, cea din Abu Dhabi, dintre care doi plecaseră mai departe spre aeroportul Manama din Bahrein. Reținuți pe acest aeroport pentru verificarea identității lor, autoritățile locale, in cooperare cu cele de la Tokio, au descoperit că aceștia călătoreau ca tată și fiică, avînd pașapoarte japoneze false. (Autoritățile japoneze, ca o măsură suplimentară de siguranță, au introdus de curind numere diferite ale pașapoartelor de bărbați, față de cele ale femeilor, or, „fiica“ in cauză avea pașaport pentru bărbați, aspect necunoscut de organizatori). În scurta perioadă cît au fost reținuți, cei doi au încercat să se sinucidă cu cianură de potasiu, disimulată in țigări, „tatăl“ in vîrstă de 70 ani decedînd instantaneu, „fiica“ însă, de 26 ani, fiind salvată. Din anchetarea sa au rezultat date relevante privind pregătirea teroriștilor, modul de studiere a obiectivelor vizate, cum au disimulat armamentul, cum au înșelat vigilența autorităților, modul de acțiune asupra acestora, cine sînt implicați in atentat. Iată cîteva date deosebit de interesante :

— tînăra a fost recrutată și instruită special pentru comiterea unor acte teroriste. A urmat cursurile unei școli speciale și s-a instruit pentru folosirea armelor albe și de foc, a explozivilor și artelor marțiale. Pentru comiterea atentatului în discuție, s-a antrenat cîteva luni, împreună cu alți agenți special instruiți ;

— referitor la sabotarea avionului sud-coreean, tînăra a declarat că pentru a deruta cercetările ulterioare și a obține materialele necesare, au călătorit cu avionul pe mai multe rute, din țară și Europa, ajungind la Belgrad cu o cursă austriacă, unde au stat 6 zile și au primit explozivul respectiv. Din Belgrad s-au imbarcat intr-un avion irakian spre Bagdad. Ulterior, organele iugoslave care n-au reușit să depisteze explozivul, au precizat că nu au sesizat nimic suspect sau in conflict cu legea la cei doi, atrăgîndu-le oarecum atenția numai faptul că nu aveau decît bagaje de mină. Dispozitivul exploziv, in această etapă, era disimulat intr-un radio-tranzistor pe unde ultrascurte cu baterii și ceas, avînd incorporat un alt exploziv solid „C-Y“, mai puternic de 1,34 ori decît dinamita, detonatorul cuplat cu bateriile de alimentare a aparatului de radio și mecanismul intîrzietor ocupind un volum echivalent cu două pachete de țigări. Separat aveau o sticlă de whisky, perfect îmbuteliată, conținînd un exploziv lichid incendiator, fără miros, nesesizabil la controlul antiterorist și antideturnare, care putea fi detonat prin acțiunea celuilalt exploziv aflat in aparatul de radio.

La controlul de specialitate de pe aeroportul din Bagdad, cind cei doi se îmbarcau spre Seul, autoritățile irakiene, „mai vigilente“, le-au cerut să scoată bateriile din apratul de radio și să le rețină, însă au cedat cu ușurință condamnabilă rugăminților celor doi pasageri, aparent inofensivi, care le-au „promis“ că nu vor pune în funcțiune aparatul de radio. Mai mult, polițiștii nici n-au controlat interiorul acestui aparat.

Pe parcursul zborului spre Abu Dhabi (prima escală), „tatăl“ a fixat dispozitivul intîrzietor la ceasul radioului, in așa fel încît explozia să se producă peste 9 ore, lucru ce s-a intîmplat conform planului, respectiv cu 45 minute înainte de aterizarea la Bankok, cind cei doi se aflau deja la Bahrein.

4. **Scopurile și mobilurile acțiunilor grupărilor teroriste sînt diverse,** ca urmare a complexității și diversității situațiilor ce domină viața internațională.

Acțiunile teroriste săvîrșite în ultimul timp vizează tot mai frecvent valori sociale importante, cum sînt : viața unor personalități politice sau de stat, intimidarea unor oficialități și guverne spre a le determina să adopte decizii politice favorabile unor cercuri reacționare și grupări extremiste. Și in anul care a trecut, a fost practicată una dintre cele mai grave forme ale terorismului, și anume terorismul de stat, care a afectat înseși suveranitatea, independența și integritatea teritorială a unor țări.

Amintim numai cîteva din statele comunității mondiale ce s-au confruntat cu asemenea forme grave de terorism : Libanul, Mozambicul, Angola, Zimbabwe, Sri Lanka, Filipine, Peru, Ecuador, S.U.A., Iran, Egipt, Grecia, Honduras, Franța, Ghana, Japonia.

Tot din acest punct de vedere trebuie reținut faptul că după părerea unor specialiști occidentali o nouă generație de teroriști intră în

acțiune, „mult mai violentă și lipsită de scrupule“, crescută într-o perioadă de recrudescență a operațiunilor extremiste.

Pe fondul escaladării unor curente extremiste, ultrareacționare și antidemocratice, care converg spre o alimentare a teoriilor fasciste și relansarea lor în forme cît mai diverse, statele occidentale cunoaște în continuare o proliferare a grupărilor de tip fascist care aduc cu ele un nou val de teroare neonazistă.

5. **Sfera obiectivelor spre care își îndreaptă atenția grupările ce recurg la practici teroriste devine din ce în ce mai largă.**

Sînt tot mai des vizate, alături de unele obiective constant aflate în atenția lor, respectiv : ambasade, aerogări și aeronave, personalități politice și de stat, diplomați etc., locurile și mediile aglomerate în care se află permanent concentrări de oameni (gările, mijloacele de transport în comun, locurile de desfășurare a unor mitinguri și întruniri, obiectivele culturale, turistice sau de cult).

O atenție crescîndă este acordată în ultimul timp sediilor de stat și guvernamentale și altor instituții oficiale, obiectivelor aparținînd armatei sau organelor de poliție, precum și celor ce utilizează tehnologie înaltă, cum sînt rețelele de telecomunicații, centrele de prelucrare a datelor, uzinele chimice, conductele de petrol etc.

Acțiuni teroriste comise în anul 1987 demonstrează că teroriștii au în vedere chiar „sabotarea unor centrale nucleare“ prin eliberarea radiațiilor în atmosferă, fapt ce ar afecta grav populația din zonă și ar crea probleme extrem de dificile pentru autoritățile statale. Semnificativă în acest sens este descoperirea, în luna aprilie 1987, de către poliția indiană, în apropierea celei mai importante centrale nucleare a Indiei, situată în localitatea Bahba de lîngă Bombay, a 5 cutii conținînd explozivi.

Analiza fenomenului terorist internațional, cunoașterea caracteristicilor și mutațiilor sale, a concluziilor ce se desprind permit înțelegerea reală a pericolului acestui fenomen, care impune luarea tuturor măsurilor de contracarare a oricărui asemenea act ce ar viza obiective de pe teritoriul țării noastre.

Maior Nicolae RADULESCU

1948 — 11 IUNIE — 1988

APLICAREA NEABĂTUTĂ A PREVEDERILOR PROGRAMULUI-DIRECTIVĂ APROBAT DE COMANDANTUL NOSTRU SUPREM. ROLUL ȘEFILOR ÎN ORGANIZAREA ȘI ÎNFĂPTUIREA CU MAXIMĂ EFICIENȚĂ A MĂSURILOR SPECIFICE DE SECURITATE

I. Importnața Programului special pentru aparatul de contrainformațli în sectoarele economice

Vastul și complexul proces de transformări revoluționare parcurs de țara noastră, îndeosebi în ultimii 23 de ani de construcție socialistă, a asigurat o uriașă dezvoltare a forțelor de producție. Ca urmare a politicii științifice a partidului nostru, obiectivele industriale, agricole, din construcții și transporturi sînt judicios amplasate în toate județele țării. În prezent, pe raza de competență a fiecărui organ teritorial de securitate sînt concentrate mari valori materiale, tehnologii de vîrf ori procese de producție cu grad ridicat de vulnerabilitate.

Toate aceste transformări produse în structura economică au determinat, în mod firesc, mutații însemnate, de fond, și în problematica muncii aparatului de contrainformații în sectoarele economice — apărarea avuției naționale, prin mijloace specifice de securitate, la un înalt nivel de profesionalitate, eficiență și dăruire, fiind sarcină de bază a acestuia.

În sensul menționat, concepția teoretică și practică, revoluționară și patriotică, orientările și indicațiile tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, au conferit activității noastre un orizont clar și obiective precise, la înălțimea cerințelor noii etape de dezvoltare economică, științifică și tehnică a României socialiste. Prima condiție a apărării cuceririlor socialiste — sublinia cu numeroase prilejuri secretarul general al partidului — o constituie **prevenirea.**

O deosebită importanță în contextul acestor orientări îl au Programul-directivă aprobat de comandantul suprem în decembrie 1983 și, de asemenea, indicațiile suplimentare date cu prilejul analizei în problemă din noiembrie 1986. Ele orientează munca noastră — prezentă și viitoare —, acoperind o întreagă gamă de fapte și fenomene ce fac obiectul activității de contrainformații în sectoarele economice, revitalizînd energiile aparatului central și teritorial de securitate cu atribuții de apărare a avuției naționale.

De aceea, aplicarea neabătută a prevederilor Programului-directivă trebuie să structureze în continuare întreaga strategie și tactică a organelor de profil, pentru a ne aduce deplina contribuție la realizarea obiectivelor stabilite.

II. Sarcinile ce revin aparatului de contrainformații în sectoarele economice din Programul-directivă

În scopul îndeplinirii în cele mai bune condiții a Programului-directivă, întreaga activitate a organelor de contrainformații în sectoarele economice este ferm orientată în direcția creșterii calității și eficienței măsurilor de prevenire a infracțiunilor și a oricăror fapte și fenomene de natură să aducă atingere securității statului în domeniul economic ori să provoace evenimente cu urmări deosebite.

Prevenirea faptelor și a actelor necorespunzătoare **poate fi realizată cu eficiență maximă numai dacă măsurile luate au la bază o cunoaștere temeinică, aprofundată din toate punctele de vedere, a stărilor reale de lucruri.**

De exemplu, în cazul obiectivelor din ramurile industriale cu grad ridicat de vulnerabilitate în exploatare, cum sînt cele din chimie și petrochimie, industria extractivă, metalurgică și altele, una din cele mai importante măsuri cu caracter preventiv este aceea a înlăturării stărilor de pericol ce pot degenera în explozii, incendii sau avarii tehnice cu consecințe deosebit de grave.

Aportul specific al aparatului de securitate din acest punct de vedere este cu atît mai important, cu cît intervențiile preventive sînt făcute mai operativ și la nivelurile corespunzătoare ; faptul în sine presupune o permanentă cunoaștere a stărilor de lucruri negative din obiective provenite din indisciplină tehnologică, a persoanelor vinovate sau care poartă răspunderea pentru situațiile respective, precum și a celor care, datorită incompetenței ori delăsării, nu-și îndeplinesc sarcinile la locurile de muncă, creînd stări de pericol ce pot afecta grav securitatea unor astfel de obiective.

De asemenea, îmbunătățirea activității de cunoaștere trebuie să aibă ca obiective descoperirea și curmarea oricăror acțiuni ostile ce vizează economia națională, inițiate de serviciile de spionaj și organizațiile reacționare din străinătate, precum și urmărirea activă, prin toate mijloacele muncii de securitate, a elementelor care, fie prin antecedente reacționare, fie prin atitudine ostilă prezentă, sînt pretabile la acțiuni cu caracter contrarevoluționar în domeniul economic. Este evident că prezintă interes pentru organele de securitate atît actele și faptele unor străini veniți în R. S. România care, sub diferite forme, pot acționa cu scopul de a compromite sau afecta interesele ori prestigiul țării noastre, cît și cele comise de cetățeni români, aceștia — prin comportament și atitudini — putînd, de asemenea, să lezeze interesele economiei naționale.

Atenție deosebită trebuie acordată cunoașterii datelor și informațiilor referitoare la : actele de indisciplină din unitățile economice ; încălcarea legilor, regulilor și normelor specifice fiecărui loc de muncă ; apărarea și securitatea obiectivelor economice.

Unele evenimente grave înregistrate în ultimii ani în obiective cu un asemenea profil au scos în evidență că cele mai multe dintre ele s-au produs pe fondul nerespectării normelor privind : recepționarea, punerea în funcțiune și exploatarea instalațiilor, utilajelor și mașinilor ; neasigurarea asistenței tehnice de specialitate pe schimburi și sectoare ; neîndeplinirea ori îndeplinirea necorespunzătoare a sarcinilor la locul de muncă ș.a.

În afară de aceasta, Programul-directivă pune în fața aparatului de contrainformații în sectoarele economice sarcini deosebite și pe linia obținerii de date și informații pe probleme care vizează calitatea producției și, în primul rînd, a celei pentru export.

Însușirea și aplicarea neabătută în activitatea practică a acestei cerințe majore au permis creșterea aportului specific al aparatului la soluționarea problematicii complexe privind trecerea spre domeniile și tehnologiile de vîrf, proces amplu și cu rezonanțe deosebite în ridicarea nivelului calității produselor românești.

În altă ordine de idei, ținînd seama că problemele privind exportul au o importanță vitală pentru întreaga economie națională, sarcini de prim-plan revin aparatului de contrainformații în sectoarele economice și pe această linie.

Asigurînd contrainformativ ministerele economice, centralele industriale și unitățile de producție din industrie, agricultură, transpor-

turi, construcții, cercetare-proiectare, precum și obiectivele de s... Direcția a II-a și compartimentele corespondente de la securități... dețene trebuie să cunoască și prevină orice fapte ce pot afecta b... mers al lucrurilor, inclusiv calitatea producției, pe intregul flux — la producătorii de materii prime, pînă la realizatorii din domeniile tehnologiile de vîrf, de la conducătorii de intreprinderi, pînă la o... nele de stat cu sarcini și atribuții exprese în controlul calității produ...

Analiza unor situații și evenimente ce au avut loc in anul ... scoate in evidență că, pe fondul dezordinii și indisciplinei la locul ... muncă și al lipsei de exigență și fermitate din partea factorilor de r... pundere din unități producătoare, centrale industriale și chiar mini... tere, au apărut multe cazuri de scădere a calității producției, inclusiv celei pentru export. O astfel de stare de lucruri impune ca în mu... informativă să se acorde atenție obținerii de informații cu privire la abateri de la normele specifice de lucru din diferite ramuri și subo... muri de activitate ; incălcarea reglementărilor privind parametrii te... nici ai utilajelor și instalațiilor fabricate ; nerespectări ale tipurilor i dimensiunilor pieselor și subansamblelor destinate realizării in coopera... a produselor ; ignorarea unor prevederi din contracte, inclusiv din ce... cu parteneri externi. Aceasta, deoarece **gravitatea efectelor economi... financiare ale situațiilor respective afectează atit producția internă, c... și pe cea destinată exportului, cu intregul șir de consecințe negati... pentru realizarea integrală a planului și participarea țării noastre la schi... bul internațional.**

Atenție deosebită trebuie să se acorde intreprinderilor unde, c... numai cițiva ani în urmă, se fabricau și exportau in numeroase sta... produse bine apreciate și cotate pe piața externă, iar în prezent ... realizează produse a căror calitate nu asigură competitivitatea necesa... in confruntarea cu cele realizate în alte părți ale lumii.

Informațiile din aceste sectoare trebuie să se refere la cauzele unu... astfel de fenomen și, îndeosebi, la conținutul operativ de securitate a... problemelor din domenii.

După cum se știe, orice produs de calitate necorespunzătoare ajuns in exterior poate genera probleme cu consecințe economice și chia... politice dezavantajoase. Astfel de cazuri pot fi exploatate de firme concurente, de cercuri reacționare ori de servicii de informații ș... contrainformații preocupate de compromiterea intereselor sau prestigiu... lui țării noastre.

Iată de ce depistarea și semnalarea lor prin mijloace specifice tre... buie să facă obiectul muncii de contrainformații în sectoarele economice. În acest mod ne vom aduce contribuția nemijlocită la apărarea economiei naționale, a intereselor economice și politice ale R. S. România.

În spiritul menționat trebuie înțelese și aplicate și orientările și indicațiile comandantului suprem, care cer :

◆ să se acționeze cu fermitate și operativitate pentru prevenirea, prin mijloacele muncii informativ-operative și în cooperare cu alte organe de stat, a faptelor de natură să afecteze calitatea producției industriale și, îndeosebi, a mărfurilor destinate exportului ;

◆ să se transmită, în modalitățile stabilite, factorilor de decizie la nivelul guvernului, al conducerii ministerelor, centralelor și al intreprinderilor producătoare, precum și altor organe de stat cu competențe în problemă, datele și informațiile referitoare la aspectele menționate ;

◆ aparatul central de contrainformații în sectoarele economice să sprijine serviciile de profil din cadrul securităților județene pentru îmbunătățirea activității informativ-operative in acest domeniu, precum și in asigurarea protejării informatorilor, persoanelor de sprijin și rezidenților, pentru a nu face desconspirări atunci cînd se valorifică informațiile atit de către factorii de decizie menționați, cit și de alte organe ;

◆ să se sprijine, atit pe plan central, cit și local, I.C.E. „DUNAREA", în scopul realizării la timp și de calitate a mărfurilor contractate, pentru a nu se plăti penalizări, inclusiv contrastalii în cazul transportării produselor cu mijloace navale, problemă în care vor fi angrenate, după caz, și organele locale de securitate și miliție.

O a doua categorie de sarcini o constituie sporirea aportului direct al aparatului de securitate la efortul de asigurare a tehnologiilor de vîrf din toate ramurile industriale, precum și derulării în condiții avantajoase a operațiilor de import și tranzacțiilor privind exportul produselor românești.

În acest sens, se cere să se acorde atenție deosebită perfecționării continue a cooperării cu celelalte unități ale Departamentului Securității Statului, inclusiv cele speciale, folosindu-se și posibilitățile organelor de miliție, angrenarea lor în astfel de acțiuni urmînd a se face pe baza unor combinații și jocuri operative adecvate și eficiente ș.a.

Toate acestea impun și o reevaluare a posibilităților de care dispune, din acest punct de vedere, aparatul de contrainformații în sectoarele economice, în vederea valorificării integrale a documentelor obținute, a asimilării de produse noi, solicitate cu prioritate pe piața externă.

Este, de asemenea, necesar să se asigure secretizarea documentațiilor obținute. Atenție deosebită trebuie acordată persoanelor din unitățile economice angrenate în valorificarea complexă a datelor obținute pe căi speciale, cunoașterii lor sub toate aspectele (relații, preocupări, anturaje frecventate etc.).

Ca urmare, a crescut și trebuie să sporească și în continuare aportul componentei preventive a muncii la apărarea securității instalațiilor și utilajelor și întărirea stării de legalitate din unitățile economice, cu prioritate în cele cu foc continuu sau grad ridicat de pericol în exploatare.

Problemele, situațiile complexe și specifice din obiectivele date în răspundere impun intensificarea activității în direcția lărgirii și perfecționării posibilităților de cunoaștere, accentul principal fiind pus pe creșterea cantitativă și calitativă a potențialului informativ. O pondere importantă în cadrul acestuia o au specialiștii și alte persoane din unitățile industriale, institutele de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică și din obiectivele de sinteză pe plan central și teritorial, capabile să sesizeze fapte și fenomene de natură să pună în pericol securitatea obiectivelor în care lucrează. Prin pregătirea lor profesională, experiența și locurile de muncă unde își desfășoară activitatea, aceste persoane își aduc o importantă și activă contribuție atît la depistarea stărilor de pericol, a faptelor și fenomenelor necorespunzătoare, cît și la înlăturarea operativă a acestora prin intervenții directe, nemijlocite.

Efecte pozitive similare a avut și aplicarea neabătută a altei măsuri din Programul-directivă, și anume sprijinirea tot mai largă pe masele de oameni ai muncii, pe factorii de răspundere din ministere și alte organe centrale, din unitățile de producție și cercetare, cu prioritate din sectoarele energetice și ale construcțiilor de mașini, din chimie și petrochimie, metalurgie, obiective cu producție de apărare sau destinată exportului.

De o deosebită eficiență s-a dovedit analizarea, în comun cu celelalte unități și organe ale Ministerului de Interne ce au atribuții pe linia apărării economiei naționale, a stărilor de legalitate din obiective. Cu aceste prilejuri au fost depistate multe stări de pericol, fapte și fenomene pe fondul cărora se puteau produce evenimente cu consecințe deosebite pentru economia națională și s-au luat măsuri adecvate de înlăturare a situațiilor ce favorizau distrugerea, degradarea ori deprecierea de materii prime, materiale sau produse finite, sancționîndu-se, totodată, persoanele care au încălcat prevederi ale actelor normative ori reglementări privind ordinea și disciplina la locul de muncă.

Volumul sporit de date și informații, precum și complexitatea problematicii abordate au creat atît pe plan central, cît și teritorial, condiții de a se acționa pe un front mai larg, cu mai multă eficiență și perseverență, în vederea înlăturării premiselor de evenimente, prevenirii actelor de sabotaj, diversiune ori subminare a economiei naționale.

Au crescut operativitatea și frecvența în ceea ce privește prezentarea conducerilor ministerelor economice, ale centralelor industriale și obiectelor din subordinea acestora, a diferitelor aspecte, situații și probleme majore privind securitatea unităților industriale și integritatea instalațiilor și utilajelor. Materialele întocmite în acest sens au fost mai temeinic documentate, iar promovarea lor, pe cale ierarhică, a sporit aportul organelor de securitate la cunoașterea și înlăturarea multor situații necorespunzătoare.

III. Rolul șefilor în organizarea și înfăptuirea cu maximă eficiență a acestor sarcini

Factorii de comandă din unitatea centrală de profil și securitățile județene s-au implicat mai bine în asigurarea înțelegerii depline și aplicării neabătute a conceptului de prevenire al comandantului suprem, reușind să determine ca, pentru fiecare lucrător, prevenirea să devină componentă de bază, așa cum precizează Programul-directivă.

Controalele și verificările făcute în teritoriu pun în evidență că majoritatea ofițerilor au înțeles corect fondul noțiunii de stare de pericol, precum și sensul măsurilor ce trebuie luate pentru apărarea securității instalațiilor și utilajelor, a stării de legalitate din unitățile economice.

Șefii de la toate nivelurile din aparatul central și teritorial de securitate sînt direct angajați în rezolvarea cu operativitate a multiplelor probleme legate de înlăturarea stărilor de pericol. Aceasta a dus la mai buna orientare a activității de căutare a informațiilor, la creșterea volumului și calității acestora și a determinat sporirea considerabilă a valorii intervențiilor preventive făcute la factorii de decizie din unități economice, centrale industriale, ministere și alte organe tutelare.

S-a renunțat definitiv la practica veche — de cele mai multe ori lipsită de eficiență — de a trimite sau plimba tot felul de hîrtii la factorii de răspundere din obiectivele date în asigurarea noastră contrainformativă. Astăzi a devenit o regulă prezentarea conducătorilor de obiective, centrale industriale și ministere a problemelor, aspectelor și situațiilor de natură să afecteze securitate instalațiilor ori să pună în pericol bunuri materiale — despre care au fost obținute date prin mijloace specifice muncii de securitate. Prin aceasta, cadrele cu munci de comandă au realizat nu numai creșterea operativității intervențiilor, dar, mai ales, înțelegerea deplină și sub toate aspectele a fondului problemelor legate de stările de pericol, precum și implicațiile posibile ale acestora, dacă nu se iau măsuri adecvate și eficiente.

Tot în scopul perfecționării continue a căutării și exploatării informațiilor, s-a permanentizat practica organizării și desfășurării unor întîlniri de lucru și schimburi de experiență cu toți ofițerii ce asigură contrainformativ obiective din principalele ramuri și subramuri economice, acțiuni care au contribuit, direct și cu o mai mare eficiență, la îmbunătățirea activității de prevenire în ansamblul său, determinînd ca — în obiectivele importante și cu vulnerabilitate ridicată, cum sînt cele din sectoarele de energie, minerit, metalurgie și altele — să nu se înregistreze evenimente cu consecințe deosebite.

În scopul îndeplinirii ordinelor și indicațiilor date de conducerea Departamentului Securității Statului — în lumina Programului-directivă aprobat de comandantul suprem — pe linia creșterii eficienței muncii de contrainformații în sectoarele economice în prevenirea actelor de sabotaj, diversiune, subminare, a oricăror fapte și fenomene de natură să provoace pagube economiei naționale, este necesar ca toate cadrele de conducere din aparatul central și teritorial de profil să acționeze prioritar în următoarele direcții :

a) **Reanalizarea**, sub toate aspectele, a activității de culegere și valorificare a informațiilor desfășurate în obiectivele aparținînd principalelor ramuri economice — construcții de mașini, metalurgie, chimie, minerit, energie — și stabilirea, pe această bază, a unor măsuri riguroase de investigare, apte să asigure pătrunderea în intimitatea fenomenelor specifice și complexe, precum și a unor tematici adecvate, în funcție de toate elementele situației operative.

b) **Reactualizarea**, la nivelul fiecărui compartiment de muncă ori obiectiv, a tematicilor de instruire a potențialului informativ, cu prioritate a specialiștilor care sprijină munca de securitate, stabilindu-se pentru fiecare caz în parte : sarcinile concrete de prevenire a evenimentelor, pe baza reglementărilor legale de protecție ; problemele de urmărit — în vederea asigurării prevenirii de securitate în funcție de gradul de vulnerabilitate specific ramurii sau obiectivului ; modul de transmitere a informațiilor în caz de urgență, și, îndeosebi, modalitatea de intervenție nemijlocită, atunci cînd situația o impune. Pe baza acestor tematici să fie reinstruit întregul potențial informativ.

c) **Analizarea** structurii potențialului informativ din obiective și luarea, pe această bază, a măsurilor concrete ce se impun pentru fiecare caz în parte, în scopul asigurării condițiilor pentru obținerea de informații în toate locurile ce prezintă interes (atragerea la colaborare a unor persoane din serviciile de bază și din compartimentele cu rol important în aplicarea normelor și instrucțiunilor specifice), precum și în aplicarea de măsuri pentru îndepărtarea stărilor de pericol.

d) **Intensificarea** obținerii de informații despre persoanele care, prin încălcarea normelor specifice de lucru din unitățile economice, precum și prin comiterea unor acte de indisciplină, creează stări de pericol ce pot degenera în evenimente cu consecințe grave pentru economia națională.

e) **Valorificarea** cu eficiență sporită a datelor și informațiilor prin informarea factorilor de decizie, urmărindu-se cu perseverență și fermitate modul cum se acționează pînă la îndepărtarea completă a stărilor de pericol, inclusiv pentru sancționarea persoanelor vinovate.

f) **Implicarea** permanentă în rezolvarea problemelor de fond pe care le ridică problematica securității instalațiilor, în vederea creșterii calității măsurilor luate, a operativității în finalizarea intervențiilor preventive și a asigurării unui control mai riguros asupra activității cadrelor cu atribuții concrete pe linia apărării avuției naționale.

Lt. col. **Gheorghe STAN**

* * *

1948 — 11 IUNIE — 1988

UNELE CONCLUZII OPERATIVE REZULTATE DIN MUNCA DE CONTRAINFORMAȚII ÎN SFERA COMERȚULUI EXTERIOR ȘI SARCINI SPECIFICE CE REVIN SECURITĂȚILOR JUDEȚENE ÎN ACEST DOMENIU

În etapa actuală de dezvoltare a țării noastre pe toate planurile, conducerea partidului și statului, personal secretarul general al partidului, comandantul nostru suprem, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, acordă o importanță deosebită comerțului exterior, în general, și exportului, în special, ca factori majori de creștere a venitului național, de modernizare a economiei și rambursare a datoriilor externe.

După cum se cunoaște, realizarea politicii partidului și statului nostru în sfera comerțului exterior și a sarcinilor specifice ce revin organelor de securitate în acest domeniu are loc pe fondul unei situații operative complexe, determinată de acțiunile potrivnice concertate ale serviciilor de spionaj și firmelor străine. În cadrul organelor guvernamentale, la nivelul societăților transnaționale, al concernelor, companiilor industriale, precum și al unor firme, s-au creat servicii speciale pentru culegerea de informații secrete din domeniile economic, comercial, financiar-bancar și tehnico-științific.

Acoperirile de comerciant, reprezentant de firmă, recepționer de mărfuri, cărăuș sînt tot mai frecvent folosite de serviciile guvernamentale de spionaj și companiile particulare, pentru a-și trimite cadrele și agenții în țară, în scopul culegerii de informații secrete, care să-i favorizeze în afaceri, și al inițierii de acțiuni ce vizează subminarea intereselor noastre economice.

Între metodele și procedeele folosite de cadrele și agenții serviciilor de spionaj guvernamentale sau cele ale companiilor particulare se evidențiază :

a) Studierea și exploatarea, la cetățenii români vizați, a unor trăsături negative de caracter (lăudăroșenie și pălăvrăgeală, dorințe de înavuțire și parvenire, precum și lipsa de convingeri politico-ideologice și patriotice ferme) ;

b) Oferirea de atenții, cadouri și avantaje materiale pentru obținerea de informații sau racolarea unor persoane pretabile la acțiuni trădătoare ;

c) Scoaterea cetățenilor români în afara cadrului oficial, sub pretextul unor mese la restaurante, întîlniri pentru „o mai bună cunoaștere" etc. ;

d) Determinarea unor cetățeni români (angajați la reprezentanțele firmelor străine) să furnizeze informații sau să comită alte acțiuni ostile ;

e) Folosirea unor metode rafinate și diversificate pentru a determina cetățenii români aflați temporar sau la post în străinătate să furnizeze informații, să se preteze la alte activități ostile României, chiar prin refuzul înapoierii în țară ;

f) Obținerea de date și informații prin mijloace tehnice speciale, inclusiv înregistrarea discuțiilor dintre delegații români ;

g) Culegerea de date și informații de către cadrele și agenții serviciilor de spionaj prin observare directă, fotografiere sau filmare în secret, cu ocazia prezenței oficiale în obiectivele economice.

Paralel cu unele manifestări de incompetență profesională, neangajare și lipsă de răspundere la unii factori de la diferite niveluri, în ultimul timp ne-am confruntat și cu : acte de trădare prin divulgarea de secrete economice sau dezertarea din misiune în străinătate ; coruperea delegaților români și favorizarea partenerilor externi ; scurgerea de informații secrete sau nedestinate publicității prin convorbiri telefonice cu exteriorul, comunicări prin telex sau poșta internațională.

Din analiza cazurilor de trădare, atrage atenția faptul că procedeele folosite se încadrează în tiparele activității clasice de spionaj, din care nu au lipsit nici folosirea unor mijloace tehnice, între care se evidențiază :

- transmiterea de informații și stabilirea de întîlniri, în mod convențional, prin convorbiri telefonice ;
- predarea de informații verbale sau scrise cu prilejul unor întîlniri în locuri dosnice, la restaurante sau sediile reprezentanțelor străine ;
- transmiterea de comunicări convenționale prin telex și corespondență poștală ;

● predarea unor bilețele ce conțineau informații secrete, cu ocazia negocierilor oficiale în sala de protocol, bineințeles în lipsa celui de-al doilea partener român ;

● folosirea de cifruri și coduri pentru transmiterea informațiilor în străinătate.

Ca urmare a acestei situații operative complexe, la nivelul Departamentului Securității Statului, în conformitate cu orientările și indicațiile comandantului nostru suprem, au fost întreprinse măsuri de perfecționare a activității organelor de securitate în sfera comerțului exterior și a producției pentru export.

În acest cadru, U.M. 0650, ca unitate centrală de profil, are misiunea de a asigura : desfășurarea unei activități informativ-operative efeciente ; creșterea fermității și operativității în prevenirea, descoperirea și lichidarea oricăror acțiuni de spionaj-trădare, de subminare a economiei naționale și a altor fapte ostile în obiectivele de comerț exterior ; controlul calificat al comercianților pe teritoriul R. S. România ; verificarea loialității personalului din sistemul comerțului exterior și a celui angajat la reprezentanțele firmelor străine ; apărarea secretului de stat ; preîntîmpinarea încheierii unor tranzacții comerciale dezavantajoase, promovarea intereselor noastre economice în relațiile cu partenerii străini.

În cele ce urmează, evidențiem sarcinile prioritare ce revin securităților județene pe linia cunoașterii și prevenirii stărilor de fapte și fenomene negative care pot apărea în producția și comercializarea mărfurilor la export.

1.Prevenirea acțiunilor de spionaj-trădare și a altor activități ostile în sfera comerțului exterior și a producției pentru export, puse la cale prin intermediul comercianților străini.

Din practica muncii noastre a rezultat că un număr însemnat de comercianți, reprezentanți de firme — străini și români —, recepționeri și transportori ai mărfurilor, lucrători din sistemul comerțului exterior se deplasează în permanență în teritoriu la întreprinderile producătoare, pentru diverse activități comerciale.

În mediile străinilor și reprezentanților comerciali aflați în țara noastră — cadre sau agenți de spionaj — s-a acreditat ideea că, în teritoriu, controlul de securitate este mai slab și, de aceea, se orientează

spre diverse locuri, pentru a realiza intîlniri neoficiale, acțiuni de corupere sau alte activități ostile.

De aceea, unitatea de profil și securitățile județene au sarcina de a realiza un control informativ eficient asupra acestor categorii de persoane, pentru a preveni, documenta și contracara acțiunile de spionaj-trădare, corupere a delegaților români și favorizare a partenerilor externi, scurgerea de informații secrete sau lezarea, în orice alt mod, a intereselor țării noastre. În acest scop, o atenție deosebită trebuie acordată cadrelor și agenților de spionaj identificați că acționează sub acoperirea de comercianți.

În procesul urmăririi comercianților străini, cu ocazia deplasării acestora în teritoriu, se va acorda o atenție deosebită obținerii de informații cu privire la :

◆ acțiuni inițiate de serviciile de spionaj străine vizînd împiedicarea pătrunderii ori compromiterea produselor românești pe anumite piețe, precum și crearea unor bariere de măsuri protecționiste, cum sînt : taxele vamale ridicate, contingentarea de mărfuri, diferite obstacole tehnice etc. ;

◆ cultivarea de relații neoficiale cu persoane din întreprinderi producătoare pentru export și de comerț exterior, în țară sau străinătate, pe care încearcă să le racoleze sau să le corupă în scopul favorizării în afaceri ;

◆ preocupări pe linia culegerii de informații secrete sau nedestinate publicității ;

◆ cheltuieli (mese protocolare, cadouri) nejustificate de volumul de afaceri realizat, ori „comercianți" nepregătiți în problemele pe care le tratează ;

◆ invitații în străinătate, pe cheltuiala firmelor străine, a unor persoane din sistemul comerțului exterior sau întreprinderile producătoare pentru export, în scopul acționării asupra acestora ;

◆ incitarea la emigrare sau trădare prin refuz de înapoiere în țară ;

◆ traficul de valută, comercializarea de obiecte străine sau alte activități ilicite ;

◆ date compromițătoare de studiu și verificare despre comercianți și alți oameni de afaceri străini, care pot fi folosite pentru a acționa asupra lor.

Securitățile județene vor comunica asemenea date și informații de interes operativ, rezultate din procesul urmăririi comercianților străini, unității centrale de profil, cu care, pe bază de planuri comune, în cazurile în care se profilează activități de spionaj-trădare sau posibilități de atragere la colaborare a unora dintre ei, se vor întreprinde măsurile ce se impun.

2. Verificarea loialității personalului român din sistemul comerțului exterior, a celui din întreprinderile producătoare pentru export care participă la tratative cu străinii, în țară sau exterior, și a angajaților români la reprezentanțele firmelor comerciale străine.

Din activitatea practică rezultă că aproape toți lucrătorii din sistemul comerțului exterior și din sfera producției pentru export ce negociază cu străinii — în țară sau în afară — sînt, într-un fel sau altul, vizați de serviciile secrete sau diverse companii străine, care încearcă să acționeze asupra celor depistați ca vulnerabili.

Acționind în conformitate cu prevederile programelor de măsuri „ATLAS", „ALFA" și „MERCUR", securitățile județene trebuie să asigure verificarea personalului român din întreprinderile de comerț exterior și a angajaților autohtoni la reprezentanțele străine ce însoțesc comercianții cu prilejul vizitelor efectuate la întreprinderile producătoare pentru export. Acestei ultime categorii de personal este necesar să i se acorde o atenție deosebită, întrucît, conform regulilor existente, în raporturile de afaceri cu partenerii români, ea se supune acelorași reguli de protocol ca și comercianții străini.

În același timp, trebuie să se acorde mai multă atenție verificării și pregătirii contrainformative temeinice a persoanelor din întreprinderile cu producție pentru export care negociază cu străinii și fac deplasări în exterior, pentru apărarea acestora de acțiunile ostile puse la cale de serviciile de spionaj și firmele comerciale partenere.

3. Prevenirea acțiunilor de subminare a economiei naționale, a altor fapte ostile, a încheierii de contracte dezavantajoase pentru partea română. Apărarea și promovarea intereselor R. S. România.

La realizarea acestor sarcini esențiale, alături de unitatea de profil participă și securitățile județene, îndeosebi aparatul de contrainformații în sectoare economice.

Una din principalele faze în relația producător intern-beneficiar extern, care poate genera importante pagube pentru partea română, se referă la activitatea de negociere și încheierea contractelor de comerț exterior, la care participă și reprezentanți ai întreprinderilor cu producție de export.

Începînd din faza precontractuală și pînă la semnarea contractului, trebuie să se obțină informații, prin mijloace specifice, care să asigure prevenirea angajării economiei naționale în tranzacții comerciale dezavantajoase și valorificarea mărfurilor destinate exportului în condiții de eficiență sporită.

În această etapă se va urmări, cu precădere, obținerea de informații cu privire la:

— deficiențe legate de acțiunile întreprinderilor de comerț exterior în prospectarea piețelor externe și preocuparea acestora pentru acoperirea cu contracte a planului de export;

— cereri de ofertă ale diverșilor parteneri externi, respinse nejustificat de întreprinderile de comerț exterior ori cele producătoare, precum și lipsa de receptivitate și operativitate în relațiile cu aceștia;

— date despre bonitatea și seriozitatea firmelor comerciale străine care au prezentat cereri de ofertă întreprinderilor de comerț exterior și dacă acestea sînt folosite ca acoperire de către serviciile de spionaj și contraspionaj occidentale;

— nelansarea în timp util și cu specificațiile complete a ofertelor, cererilor de ofertă, întîrzierea depunerii documentațiilor necesare participării la licitații internaționale;

— competența profesională și loialitatea reprezentanților români care negociază cu parteneri externi, în țară sau străinătate.

În conformitate cu prevederile Programului „MERCUR" și ale „Măsurilor suplimentare" privind îmbunătățirea producției pentru export, trebuie întreprinse măsuri specifice asupra comercianților străini, în scopul obținerii de informații despre limite de preț, documentații tehnico-comerciale, condiții contractuale pe care intenționează să le propună, precum și date referitoare la diverse reacții, comentarii, aprecieri etc., ce ar putea fi folosite de partea română în cadrul tratativelor, în vederea încheierii unor contracte avantajoase.

Totodată, se va veghea ca în contractele încheiate să se stabilească clauze clare, de natură să ducă la protejarea intereselor părții române în orice împrejurare, cu respectarea strictă a reglementărilor în materie.

O atenție deosebită trebuie acordată depistării legăturilor neoficiale ale străinilor în rîndul cetățenilor români cu care negociază.

4. Luarea în control de securitate a contractelor de comerț exterior și a comenzilor pentru export.

Una din metodele care și-au dovedit rezultatele pozitive în apărarea și promovarea consecventă a intereselor țării noastre în domeniul activităților de comerț exterior o constituie luarea în control a contractelor de import-export de valori importante.

În conformitate cu ordinele și orientările date de conducerea Departamentului Securității Statului și prevederile Programului „MERCUR", această metodă impune o activitate desfășurată organizat, pe bază de plan, cu obiective și sarcini concrete legate de fazele cele mai importante ale operațiunii (negocierea și încheierea contractului, executarea și livrarea produselor conform clauzelor stabilite, pînă la încasarea contravalorii mărfurilor), să aibă un caracter anticipativ și să îmbine judicios informarea factorilor de decizie oficiali cu luarea și altor măsuri preventive de securitate.

În sfera producției pentru export vor fi avute în atenție probleme referitoare la calitatea necorespunzătoare a unor produse ce urmează a fi livrate partenerilor externi, întîrzieri în expedierea produselor în raport cu graficele stabilite în contracte, forma și calitatea necorespunzătoare a ambalajelor, neîncasarea contravalorii mărfurilor, penalizări, rezilieri de contracte, livrări de mărfuri în plus față de prevederile contractuale, manifestări de neglijență, incompetență, neangajare și lipsă de răspundere la unii factori din sfera comerțului exterior, cît și din cea a producției pentru export etc.

Despre neajunsurile constatate, care afectează buna derulare a contractelor, vor fi prezentate informări atît factorilor competenți pe plan local, cît și organelor superioare, prin unitățile centrale de profil, urmărindu-se, în același timp, dacă au fost dispuse măsurile necesare care să înlăture cauzele ce le-au generat.

Acestea constituie principalele sarcini ce revin U.M. 0650 și securităților județene, ca urmare a faptului că între activitatea de comerț exterior și cea a producției pentru export există o strînsă legătură, iar problemele de securitate care se ridică în aceste domenii se întrepătrund. De aceea, trebuie întărită conlucrarea și, totodată, să se asigure măsuri specifice eficiente și calificate pentru executarea întocmai a ordinelor și orientărilor date de comandantul nostru suprem în acest domeniu important al economiei naționale.

Col. Vergiliu IONESCU

1948 — 11 IUNIE — 1988

„Trebuie să avem permanent în vedere că socialismul nu se poate construi decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane în general".

NICOLAE CEAUȘESCU

SARCINI PRIORITARE CE REVIN UNITĂȚILOR DEPARTAMENTULUI SECURITĂȚII STATULUI PE LINIA ÎNFĂPTUIRII PROGRAMULUI NAȚIONAL AL CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNOLOGICE

În programele adoptate de Congresul științei și învățămîntului, inițiat de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, precum și în cele de organizare științifică și modernizare a producției, elaborate sub directa conducere a tovarășei academician doctor inginer ELENA CEAUȘESCU, se prevede realizarea unui vast program de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în cincinalul 1986—1990, acțiune la care participă nemijlocit institutele centrale de cercetare și proiectare, academiile cu profil științific, toate unitățile pe profil, ministerele, centralele industriale și marile unități din economia R. S. România.

Prin aceasta, noua revoluție tehnico-științifică este chemată ca în actualul cincinal să finalizeze nu mai puțin de 6 411 obiective principale de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în toate sectoarele economiei naționale, 2 642 de produse urmînd a fi realizate la cel mai înalt nivel de calitate, precum și un important număr de tehnologii de vîrf, sisteme de mecanizare și automatizare complexă la circa 3 000 de obiective.

În electronică și microelectronică, tehnica de calcul, automatizare și robotizare, celule și linii automate flexibile, energie nucleară, polimeri, mecanică fină și optică, biotehnologii și inginerie genetică au fost stabilite programe de cercetare și asimilări de produse.

Toate acestea dau expresie calitativă cerinței obiective formulate de secretarul general al partidului ca cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică să premeargă planurile de dezvoltare economico-socială, să ofere baza de soluții tehnice și economice pentru realizarea lor la un nivel superior de calitate și eficiență, să-și aducă contribuția hotărîtoare la dezvoltarea intensivă a economiei naționale.

În acest sens, principalele direcții ale activității de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducere a progresului tehnic vizează : asigurarea bazei de materii prime și energetice a țării ; dezvoltarea modernă a agriculturii ; ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor ; creșterea calității muncii și vieții ; amplificarea cercetărilor fundamentale ș.a. Domenii ca : descoperirea unor noi rezerve de țiței, gaze naturale și minereuri radioactive ; valorificarea surselor noi refolosibile de energie și eliminarea tehnologiilor energofage ; valorificarea zăcămintelor cu conținut redus de substanțe utile, prin tehnologii neconvenționale ; crearea de soiuri și hibrizi de înaltă productivitate în agricultură ; electronizarea și informatizarea întregii economii, inclusiv introducerea roboților dotați cu inteligență artificială ; utilizarea cuceririlor din biotehnologia și microbiologia industrială, precum și din ingineria genetică ; aplicarea plasmei și a laserului în sfera prelucrării materialelor ; realizarea unor materiale compozite din polimeri, metal, ceramică, în vederea obținerii de produse de înaltă calitate și mare fiabilitate — reprezintă doar o parte din sfera largă în care noua revoluție tehnico-științifică și tehnologică din țara noastră își va afirma virtuțile de îmbogățire atît a patrimoniului național cu soluții tehnice necesare transpunerii în viață a orientărilor pentru cincinalul 1986—1990, cît și de asigurare a rezervei de descoperiri științifice și soluții tehnologice necesare dezvoltării în perspectivă a țării noastre pînă în anul 2000.

Adăugînd la cele menționate necesitatea participării României la cooperarea internațională, la transferul de tehnologie, în condițiile cerințelor noii ordini economice internaționale și ale contradicțiilor care marchează viața economică și politică mondială, cînd, pe fondul adîncirii fenomenelor de criză, forțe și factori ostili recurg la cele mai perfide metode și mijloace pentru a împiedica dezvoltarea liberă, nestînjenită, a economiei românești pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii mondiale, realizăm, implicit, și dimensiunea răspunderii și necesității implicării unităților Departamentului Securității Statului în nobila misiune de a apăra înfăptuirea în cele mai bune condiții a Programului național al cercetării științifice și tehnologice, despre care tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretarul general al partidului, genialul strateg al devenirii României moderne, afirma : „Ne aflăm într-o etapă de dezvoltare hotărîtoare pentru viitorul poporului nostru, în care cercetarea științifică și tehnică românească trebuie să acționeze cu toată îndrăzneala și fermitatea, cu înaltă răspundere și exigență pentru modernizarea și ridicarea nivelului tehnic al întregii producții, astfel încît participarea științei românești să aibă un rol decisiv în realizarea programului partidului, în ridicarea nivelului de civilizație al patriei noastre".

În aprecierea sarcinilor ce revin unităților Departamentului Securității Statului trebuie să se țină seama de următorii factori obiectivi : 1) realizările din domeniile științei — fundamentale și aplicate —, ale tehnicii și tehnologiei, precum și oamenii de știință constituie valori deosebite ale patrimoniului național, care trebuie protejate prin toate mijloacele existente ; 2) dezvoltarea accelerată a forțelor de producție, progresul tehnico-științific determină existența unui număr exponențial de informații, date și documente cu caracter secret de stat ; 3) aplicarea cuceririlor științei și tehnicii moderne se concretizează în sporirea fondului autohton de idei, soluții și valori tehnico-științifice deci, implicit, a avuției naționale ; 4) a crescut preocuparea serviciilor secrete, a unor organizații, concerne și firme străine de a intra în posesia unor informații și date secrete privind rezultatele cercetărilor întreprinse de institutele noastre de specialitate, cu precădere din ramurile energiei, chimiei, electronicii, aviației, energeticii nucleare, informaticii ș.a. ; 5) serviciile secrete occidentale, îndeosebi cele din S.U.A. și R. F. Germania, și-au intensificat acțiunile de racolare și recrutare a unor specialiști de valoare, evident în detrimentul cercetării științifice și ingineriei tehnologice proprii ; 6) s-a înăsprit în mod considerabil embargoul impus de țările capitaliste dezvoltate asupra tehnologiilor și echipamentelor lor aferente, necesare ramurilor și subramurilor de vîrf ; 7) asistăm la încercări propagandistico-diversioniste de compromitere și denigrare a politicii statului nostru în domeniul cercetării științifice și tehnologiei, a realizărilor științei și tehnicii românești, a unor valoroși oameni de știință, în scopul minimalizării capacității reale a potențialului național, al frînării afirmării acestora în plan universal și, în ultimă instanță, al producerii de daune economiei noastre socialiste ș.a.

Pornind de la aceste repere și, desigur, de la exigențele etapei actuale și de perspectivă, în care știința, cercetarea științifică și tehnologia au rol prioritar în dezvoltarea societății românești, unităților Departamentului Securității Statului le revin sarcini și misiuni specifice pe toate liniile de muncă. În spirit ofensiv, aplicînd cu fermitate principiul, cu adevărat revoluționar, al **prevenirii**, ele sînt chemate ca, prin măsuri

calificate și diversificate, să cunoască, stăpînească și neutralizeze intenții, fapte, fenomene, procese și situații apte să genereze, în orice mod, evenimente cu urmări deosebite pentru securitatea statului în sectoarele menționate.

În această ordine de idei, aplicarea cu fermitate a legii în domeniul **apărării secretului de stat, al protecției creațiilor științifice și tehnice, precum și a oamenilor de valoare ocupă un loc de frunte.** Această funcție se realizează, în primul rînd, făcînd uz de sistemul unitar de norme juridice și instituții specializate existent, respectiv : Legea nr. 23/1971 și H.C.M. nr. 19/1972 care reglementează în mod expres apărarea secretului de stat în toate domeniile ; H.C.M. nr. 18/1972 care cuprinde regulile privind modul de stabilire a relațiilor cu străinii, inclusiv participarea la acțiunile protocolare organizate de aceștia ; Legea nr. 62/1974 privind invențiile și inovațiile, cu norme clare în materie de protecție juridică a invențiilor în țară și în străinătate, după cum urmează : a) protejarea, prin brevete de invenții acordate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, a creațiilor științifice și tehnice care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege ; b) toate invențiile pentru care se solicită înregistrarea constituie secrete de stat pînă la brevetarea și publicarea lor în buletinul pentru invenții și mărci sau pînă la expedierea lor în străinătate de către OSIM în vederea brevetării în alte state ; c) condiționarea brevetării invențiilor românești în străinătate prin : asigurarea protecției invențiilor românești ; valorificarea — prin export — a produselor ce formează obiectul invențiilor ; afirmarea științei și tehnicii românești pe plan internațional ș.a.

Un instrument cu valențe practice deosebite, sub raport organizatoric și al competențelor în problemă, îl constituie Decretul nr. 408 din decembrie 1985, prin acesta asigurîndu-se astfel un cadru clar și operațional pentru organizarea unui dispozitiv impenetrabil în fața oricărui element neautorizat să aibă acces la informații, date și documente ce constituie secrete de stat ori de serviciu.

Se înțelege că, prin aceasta, organele de securitate, în special cele cu sarcini în domeniul apărării secretului de stat, au primit un sprijin prețios, revenindu-le în schimb obligația de a-și desfășura munca la un înalt nivel de profesionalitate, vigilență și dăruire. În sensul amintit, fiecare lucrător pe profil trebuie să fie convins că activitatea de apărare a secretului de stat, vigilența impun o abordare revoluționară a obligațiilor profesionale, ceea ce înseamnă : a gîndi în mod creator ; a acționa calificat, operativ și eficient pentru prevenirea scurgerii de informații ; aprofundarea fenomenelor specifice — ca urmare a evoluției proceselor economice, tehnico-științifice și sociale ; a identifica la timp valorile ce necesită măsuri urgente de protejare ș.a.

În al doilea rînd, **trebuie ridicat simțitor nivelul calității activității contrainformative în institutele de cercetare, proiectare și inginerie tehnologică,** în special printr-o mai bună organizare a supravegherii informative. În realizarea sarcinilor de securitate pe această linie trebuie să se țină seama, îndeosebi, de particularitățile și specificul institutelor de cercetare și proiectare, de vulnerabilitatea lor, de volumul mare de date și documente secrete de stat, de existența soluțiilor tehnice și a proiectelor cu regim special, de interesul manifestat de cadrele și agenții serviciilor de spionaj și de reprezentanții firmelor străine, precum și de numărul mare de specialiști români cunoscuți pe plan internațional.

Este necesar să se aibă în vedere dezvoltarea cooperării tehnico-științifice internaționale, proces ce determină, pe de o parte, prezența unui număr mare de străini în sectoare vitale de cercetare și proiectare, iar, pe de altă parte, deplasarea în străinătate a numeroși specialiști români.

În organizarea activității de securitate pentru prevenirea scurgerii de date secrete de stat din domeniul cercetării științifice și tehnice este necesar, în primul rînd, ca, prin folosirea mai calificată a mijloacelor specifice de muncă, să se desfășoare o activitate continuă de identificare a creatorilor, a celor ce se ocupă de elaborarea unor soluții tehnice originale, în scopul cunoașterii și protejării la timp a specialiștilor de valoare. Concomitent, trebuie dusă o susținută muncă de convingere a acestora că este în interesul lor și al statului de a apăra, pe parcursul cercetărilor, rezultatele pe care le obțin.

Trebuie să-și afirme valențele preventive **munca de pregătire contrainformativă** în astfel de obiective, punîndu-se accent pe apărarea secretului de stat, pe modul de stabilire a relațiilor cu străinii și creșterea vigilenței.

În contextul acestor măsuri, un rol important îl are și acțiunea, prin mijloacele muncii de securitate, de a preveni acele fapte care frînează valorificarea deplină a creațiilor științifice și tehnologice românești, fie prin prelungirea *sine die* a ciclului cercetării, fie prin modificarea acestora, ori pe alte căi, fapte care, în ultimă instanță, duc la subminarea economiei naționale.

În sfîrșit, trebuie făcut mult mai mult pentru **a contracara, ferm și eficient, acțiunile de racolare a specialiștilor români,** pe cît posibil a celor din domeniul ramurilor de vîrf : electronică, electrotehnică, energie nucleară, construcții de mașini, chimie ș.a. și, legat de aceasta, să se prevină și neutralizeze orice încercare de trădare de patrie.

Interesul pe care serviciile de informații străine îl au față de țara noastră în domeniul menționat impune cu necesitate **perfecționarea muncii de contraspionaj** în acest sector important al economiei naționale, în

special pe linia clarificării modului cum procedează serviciile dușmane pentru a recruta asemenea elemente și a verificărilor complexe în vederea documentării intențiilor ori activităților de trădare. De asemenea, trebuie acționat în așa fel, încît activitatea de cercetare și proiectare să fie asigurată contrainformativ de la faza de programare și lansare a temelor de cercetare, pînă la crearea condițiilor de aplicare a rezultatelor cercetării în activitatea economico-socială. Pe acest traseu, în scopul prevenirii unor acțiuni ostile și producerii de prejudicii economiei naționale, pe baza informațiilor primite, să fie luate măsuri de protejare a persoanelor ce lucrează la teme de importanță deosebită, invenții, proiecte. Să fie identificate și lucrate prin măsuri complexe persoanele ce manifestă preocupare pentru culegerea de informații din sectoarele amintite, iar cele ce se fac incompatibile cu desfășurarea activității în asemenea locuri de muncă să fie mutate în alte domenii de activitate. În problema verificării, în vederea **avizării persoanelor ce efectuează deplasări în străinătate** (la congrese, conferințe, specializare etc.), trebuie manifestată maximă exigență față de calitățile lor moral-politice, în special ale celor ce repetă astfel de deplasări, renunțînd cu desăvîrșire la rutină, făcînd o adevărată investigație de profil, cu toate metodele și mijloacele specifice de care dispunem.

Nu trebuie neglijat nici rolul **sistemelor de „securitate pasivă"** în protecția și paza unor obiective importante, precum și a locurilor unde se concentrează date, informații și documente secrete sau acolo unde se efectuează cercetări, proiectări ori experimentări cu caracter de noutate. Este vorba despre sisteme de pază opto-electronice sau pe alte baze ale tehnicii de vîrf.

În domeniile la care ne referim, se impune, de asemenea, să se acționeze cu mai multă imaginație și în profundă cunoștință de cauză pe linie de **dezinformare,** atît în scopul protejării cercetărilor importante, invențiilor, proiectelor și specialiștilor angrenați în asemenea lucrări, pe baza unor planuri cu obiective, sarcini și responsabilități concrete, cît și al derutării și depistării, prin punerea pe piste false, a acțiunilor ostile ale serviciilor de informații străine.

Sarcini specifice, concrete, de mare importanță se desprind și cu privire la **perfecționarea sistemului informațional.** În ceea ce privește realizarea unui sistem eficient de cunoaștere, prevenire și contracarare operativă a oricăror fapte și fenomene negative din obiectivele de cercetare științifică, proiectare și inginerie tehnologică, se impune, mai mult ca oricînd, perfecționarea continuă a mijloacelor specifice de muncă, modernizarea neintreruptă a acestora, adaptîndu-le la mutațiile profunde care au loc în situația operativă din aceste domenii. Prin eforturi

sporite și un înalt grad de profesionalitate, obiectivele, locurile și mediile de interes pentru apărarea securității statului trebuie asigurate cu surse calificate, cu largi posibilități de penetrare și informare, capabile să realizeze sarcini combinative și care să înțeleagă semnificația politică a colaborării cu securitatea, importanța acesteia pentru apărarea valorilor fundamentale ale socialismului și promovarea intereselor patriei noastre. În același scop, un schimb operativ și substanțial de informații între unități și o cooperare activă la toate nivelurile sînt menite să confere funcționalitatea necesară întregului sistem informativ-operativ și informațional-decizional al Departamentului Securității Statului.

Avînd în vedere și alte posibilități ale unităților Departamentului Securității Statului, acestea sînt chemate să-și aducă o contribuție sporită și de calitate la **îmbogățirea fondului de informații, date și documentații tehnico-științifice** privind cele mai noi realizări în domeniile de vîrf ale noii revoluții tehnico-științifice mondiale, în special a celor supuse embargoului.

În sfîrșit, dar nu în ultimul rînd, Programul național al cercetării și tehnologiei impune întregului aparat de securitate sarcina **cunoașterii în profunzime a comandamentelor politice și misiunilor** ce-i revin pe linia transpunerii în practică a acestuia, **ridicarea nivelului de pregătire politică, științifică, profesională și militară,** la înălțimea exigențelor noii revoluții tehnico-științifice, pentru a se putea implementa creator în apărarea cu devotament a securității statului, a independenței și suveranității Republicii Socialiste România.

Lt. col. **Dan FLUTUR**
Lt. col. **Dumitru DANAU**

Cercetarea informativă. Concept, metodă şi eficienţă în activitatea de securitate

Problematica de securitate — complexă și dinamică — a impus metode și procedee de natură să asigure o creștere considerabilă a operativității și eficienței întregii activități în acest domeniu. Una dintre ele este și cercetarea informativă, clar definită în Instrucțiunile Departamentului Securității Statului nr. D/00190/1987.

Întrucît de la intrarea în vigoare a instrucțiunilor a trecut o oarecare perioadă de timp, suficientă sub raportul experienței și al unor concluzii privind utilizarea cercetării informative in munca organelor noastre, redacția publicației „Securitatea" a inițiat prezentul dialog pe temă la care, în acest număr, participă : colonel **Vasile Bucura, șeful Securității județului Gorj**, și lt. colonel **Constantin Măceșanu, șeful Securității județului Sibiu.**

Deoarece este vorba de un schimb de opinii, nu ne propunem să dăm rețete, rostul unor astfel de dezbateri fiind tocmai acela de a pune în evidență aspecte ce trebuie clarificate pe parcursul altor luări de cuvînt. De asemenea, în final, specialiști în materie vor prezenta concluzii pertinente pe marginea prezentului dialog pentru a fi desprinse învățămintele necesare în vederea perfecționării muncii în domeniu.

Colonel Vasile Bucura :

Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1988 pune în fața întregului aparat sarcina îmbunătățirii continue a calității și eficacității muncii, condiție determinantă în aplicarea neabătută a conceptului de prevenire formulat de comandantul suprem, în special prin valorificarea operativă a datelor și informațiilor și perfecționarea permanentă a metodologiei de realizare a intervențiilor preventive. În acest domeniu o contribuție însemnată o are și cercetarea informativă. Ea are ca scop clarificarea unor informații obținute prin mijloace specifice în legătură cu care există indicii temeinice de veridicitate și se realizează prin investigarea directă sau sub acoperirea altor organe a oricăror persoane ce prezintă interes.

Pe baza experienței organelor noastre, consider că pentru realizarea în bune condiții a cercetării informative este necesar să se țină seama de cîteva condiții, și anume :

— **Stabilirea corectă a momentului de trecere la cercetarea informativă.** Am în vedere ca această acțiune să fie precedată de o analiză temeinică a informațiilor obținute, prin care să se urmărească dacă au fost realizate în întregime sarcinile urmăririi informative și să se previzioneze direcțiile în care vor acționa în viitor elementele implicate. În funcție de concluziile analizei se precizează măsurile ce urmează a fi luate și prioritatea lor. Astfel, dacă din datele obținute rezultă pregătirea unor acțiuni de atentat ce pun în pericol securitatea statului sau fapte cu caracter extremist-terorist, acțiuni care, de regulă, se realizează într-un termen relativ scurt, urgența verificării datelor este maximă, putîndu-se trece la cercetări directe, chiar dacă informația nu este verificată. De asemenea, cînd au fost obținute date care pun în evidență un pericol iminent pentru securitatea unor obiective economice cu consecințe pentru economia națională, prin măsuri specifice se acționează în vederea înlăturării pericolului, după care se trece la cercetarea informativă a persoanelor implicate ;

— O altă condiție o constituie **elaborarea în termeni concreți a planului de desfășurare** a acesteia, care trebuie să cuprindă : obiectivele de realizat ; succesiunea și modul de abordare a problemelor puse în discuție ; locul și data desfășurării ș.a.

— **Alegerea modalității de conspirare a mijloacelor și metodelor de muncă folosite în obținerea informațiilor.** Cercetarea informativă se realizează prin contact direct cu persoana implicată ; cu acest prilej, în discuție trebuie elucidate o serie de aspecte privind : activitatea sa ostilă ; împrejurările în care a săvîrșit faptele ; care sînt legăturile sale ; condițiile favorizatoare etc. De asemenea, trebuie acționat de așa natură încît să i se creeze impresia că sîntem în posesia unor date pe care le-am obținut ca urmare a imprudenței sale, ele fiind sesizate de persoane din anturajul său, iar în cazul unor complici, atenția celui cercetat trebuie îndreptată spre aceștia. Se impune, totodată, ca cercetarea informativă să fie precedată de o temeinică documentare a preocupărilor cu caracter ostil ale elementului urmărit, fapt care, pe lîngă verificarea informațiilor obținute în mod secret, conduce și la conspirarea mijloacelor folosite. Pentru exemplificare redăm următorul caz :

Obținîndu-se informații din care rezulta că N.V. intenționa să confecționeze înscrisuri cu conținut necorespunzător și să le difuzeze pe raza județului, folosindu-se un moment operativ, s-a trecut la cercetarea informativă a cazului, începînd cu legăturile sale, cărora le împărtășise intențiile ostile.

În procesul cercetării, celui în cauză i s-a lăsat impresia că faptele ce i se imputau proveneau de la nepotul său căruia îi solicitase sprijinul în difuzarea înscrisurilor. În același timp, printr-un joc operativ i s-a creat posibilitatea să ia la cunoștință că și sursa noastră a fost „cercetată" și „atenționată" pentru faptul că nu „a adus la cunoștință" organelor de stat acțiunea preconizată de el. Informațiile obținute ulterior atestă faptul că s-a reușit conspirarea sursei și că aceasta dispune de posibilități informative în continuare pe lîngă N.V.

În afară de cele menționate, este necesar ca :

1. **Ofițerul care efectuează cercetarea să fie bine documentat** cu privire la activitatea subiectului faptelor și să cunoască normele ce reglementează domeniul respectiv, astfel încît să fie capabil în orice moment să contracareze eventualele motivări netemeinice ale acestuia. În practică ne-am întîlnit cu situații cînd cei cercetați, sub masca unor așa-zise „cauze tehnice", încercau să-și acopere vinovăția de nerespectare a normelor de exploatare, întreținere și depozitare a unor instalații și utilaje. Așa de exemplu, unele cadre de conducere de la I.E. Turceni, în cazul avarierii ventilatorului de aer nr. 2, aferent grupului 3, au încercat să justifice că evenimentul a avut loc ca urmare a unor defecțiuni tehnice la rotorul motorului de acționare.

În procesul cercetării informative — după o temeinică documentare asupra construcției, funcționării și exploatării motorului — s-a stabilit că avaria respectivă s-a datorat funcționării fără apă de răcire și că vinovat se făcea operatorul V.D., care a părăsit locul de muncă, lăsînd utilajul fără supraveghere. Deoarece avaria avusese loc ca urmare a încălcării Decretului nr. 400/1981 de către operatorul de serviciu, cazul a fost predat organelor de procuratură care au dispus tragerea la răspundere penală a acestuia.

2. O dată cu efectuarea cercetării informative și luarea măsurilor ce se impun, este necesar **să se urmărească, prin mijloace specifice, reacția elementelor cercetate**, cazul considerîndu-se încheiat atunci cînd au fost obținute date certe că cei în cauză adoptă o atitudine corectă, că se abțin de a mai desfășura activități ostile sau a fost înlăturată definitiv starea de pericol semnalată.

Din practica muncii noastre rezultă că, în mare majoritate, persoanele ce au săvîrșit fapte de competența organelor de securitate, după

cercetarea lor informativă, renunță la preocupările lor anterioare, unii dintre aceștia sesizînd apoi aspecte de interes operativ, din proprie inițiativă. De asemenea, cercetările informative efectuate cu ocazia unor evenimente ce s-au produs la obiectivele economice de pe raza județului și în special în cele din domeniul industriei energetice, extractive și de apărare, au condus la înlăturarea unor situații negative ce se puteau solda cu pagube importante pentru economia națională, precum și a unor stări de spirit negative ce puteau genera acte de dezordine. În cazul unor persoane pretabile la acțiuni ostile, ca urmare a antecedentelor politice sau penale, a anturajului sau a concepțiilor lor prezente, cercetările informative întreprinse au condus la prevenirea unor fapte antisociale din partea lor.

Au fost însă și situații cînd s-a impus reluarea cercetării informative, dat fiind că unele persoane n-au înțeles de la început să înceteze să mai comită fapte ce puteau degenera în infracțiuni de competența or-organelor de securitate. Mai frecvent cu astfel de situații ne-am confruntat în cazul unor anturaje cu preocupări de trecere frauduloasă a frontierei de stat a R. S. România.

Din cazurile în care s-a efectuat cercetarea informativă se desprind unele concluzii, și anume :

— Cercetarea informativă să se realizeze în baza unor materiale bine verificate, folosindu-se pentru aceasta toate mijloacele și metodele muncii de securitate ;

— Măsurile de prevenire prevăzute de ordinele în vigoare să fie întreprinse în unele situații numai după ce a fost efectuată cercetarea informativă a elementelor în cauză ;

— În toate situațiile în care s-au produs evenimente deosebite în obiectivele economice se impune ca cercetarea informativă să se facă și în funcție de prezența elementelor din baza de lucru în zona producerii acestuia ;

— Cercetarea informativă să fie temeinic pregătită și să se realizeze de ofițeri cu o bună pregătire și experiență în munca de securitate.

Lt. colonel Constantin Măceșanu :

Vreau să precizez că cercetarea informativă nu este o acțiune izolată, făcută la întîmplare, ci este impusă în mod organic de anumiți factori care, după opinia noastră, pot fi :

— cunoașterea cît mai exactă a situației operative existente la un moment dat ;

— prezența indicilor temeinici de veridicitate a situației ce se cere a fi clarificată ;

— alegerea modului de realizare a cercetării informative în funcție de situația operativă și scopul urmărit.

Așadar, ca metodă specifică a activității organelor de securitate, cercetarea informativă se poate desfășura pe tot parcursul activității de cunoaștere în locurile, mediile și în rîndul persoanelor date în competență. În același timp, este necesar să se facă o delimitare cît mai exactă între cercetarea informativă și cercetarea penală.

Nu ne vom ocupa de aceasta, ci vom puncta doar cîteva aspecte cu relevanță, de natură să stabilească exact importanța și locul pe care-l ocupă cercetarea informativă în ansamblul metodelor specifice ale activității organelor de securitate. Astfel, cu cît datele și informațiile obținute în procesul activității informativ-operative sînt mai concludente și mai complete, cu atît mai mult sint create premisele ce dau garanții certe de clarificare a cazurilor și se va putea realiza măsura probării acțiunilor elementelor urmărite, a contribuției celorlalți eventuali participanți (coautori, instigatori, complici), precum și omisiunea de denunț — atunci cînd există. Exemplu :

Din datele și informațiile obținute de organele Securității județului Sibiu rezulta că cetățeanul vest-german „Reinhold", originar din acest județ, stabilit în R. F. Germania în urmă cu 6 ani, făcea dese deplasări în țară, avea atît în județul Sibiu, cît și în alte localități un cerc larg de prieteni și cunoscuți (printre care un cabanier și un pădurar din zona Făgăraș) și pe tot timpul șederii în România cheltuia sume importante de bani.

Acționîndu-se cu o gamă largă de măsuri informativ-operative s-au obținut date interesante cu privire la activitatea celui în cauză, și anume:

— a luat de la mai mulți cetățeni români de naționalitate germană diferite sume de bani, promițîndu-le, in schimb, că le va facilita obținerea de pașapoarte pentru plecarea lor definitivă din țară ;

— în relațiile cu cabanierul semnalat, acesta din urmă era suspect că ar deține armament și muniție în mod clandestin.

Față de situația creată și în baza informațiilor concludente cu privire la activitatea infracțională a străinului pe raza de competență, cazul a fost analizat la nivelul conducerii securității județului, hotărîndu-se curmarea activității lui „Reinhold". Astfel, a fost elaborat un plan de măsuri, stabilindu-se atît tactica de cercetare informativă a obiectivului și a unora dintre legăturile sale, cît și modalitățile de protejare a mijloacelor muncii de securitate folosite în caz.

Cercetarea informativă a legăturilor obiectivului a confirmat veridicitatea datelor și informațiilor obținute privind săvîrșirea infracțiunii de trafic de influență. În acest caz, printr-o conlucrare eficientă cu miliția, s-a organizat și realizat prinderea în flagrant a străinului, în timp ce lua o sumă importantă de bani pentru așa-zisa „rezolvare a obținerii pașaportului" de la una din legături.

După rămînerea defintivă a hotărîrii de condamnare a străinului, au fost cercetați informativ și pădurarul și cabanierul, în vederea clarificării naturii relațiilor lor cu „Reinhold". Cu acest prilej s-a stabilit că respectivul a introdus în țară o cantitate însemnată de armament și muniție, pe care le-a ascuns la două elemente din municipiul Sibiu, apoi le-a depozitat într-o colibă a pădurarului, iar împreună cu cabanierul și în prezența pădurarului a executat trageri cu armamentul și muniția introdusă în țară.

Față de această situație, s-a început urmărirea penală asupra străinului și a celor patru complici ai săi pentru infracțiunea de contrabandă, prevăzută și pedepsită de art. 72 alin. 1 lit. b din Codul vamal, și nerespectarea regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art. 279 alin. 1 și 3 lit. b din Codul penal.

În cele ce urmează vom puncta cîteva din **modalitățile de realizare a cercetării informative,** fără a avea pretenția de a le fi epuizat, respectiv :

1. **Constatarea** privind fapte sau manifestări ostile ce ar putea constitui sau degenera în infracțiuni date în competența organelor de securitate — făcută direct de cadrele din aparatul informativ-operativ sau sub acoperirea altor organe ;

2. **Ascultarea** unor persoane care cunosc despre activitatea făptuitorului și pot furniza elemente de fapt, de natură să servească la aflarea adevărului.

De menționat că, spre deosebire de ascultarea martorilor în procesul penal, persoanele audiate în cadrul cercetării informative nu depun jurămîntul prevăzut de art. 85 Cod procedură penală ; ele pot face declarații scrise personal, note explicative sau informări.

3. **Cercetarea informativă propriu-zisă.**

Dacă ascultarea elementului urmărit are loc în vederea luării unei măsuri preventive, nu se mai întocmește proces-verbal, iar relatările acestuia se consemnează într-o declarație scrisă personal, redactată cu respectarea normelor procedurale.

În fiecare situație dintre acestea, cercetarea trebuie să fie ofensivă, extensivă și completă, iar elementul cercetat să fie determinat să-și recunoască faptele, să renunțe la continuarea ori reluarea lor.

Pentru argumentarea celor de mai sus, apreciem ca fiind edificator următorul exemplu:

Pe linia problemei „evaziune" a fost lucrat numitul „Vasile", despre care existau semnalări că intenționa să părăsească în mod fraudulos teritoriul țării noastre. Din măsurile informativ-operative întreprinse a rezultat că la reședința acestuia și-a făcut apariția un cetățean, condamnat de mai multe ori pentru trecere frauduloasă a frontierei, cu domiciliul în municipiul Timișoara.

Extinzîndu-se verificările, persoana respectivă a fost identificată a fi „Radu", care locuia la „Vasile" fără forme legale și amîndoi erau vizitați de diverși tineri, în speical de cei preocupați să părăsească în mod ilegal țara.

Fiind identificate și verificate unele din legăturile atît ale lui „Vasile", cît și ale lui „Radu", iar apoi cercetate informativ, s-a stabilit că „Vasile" se pregătea să treacă în mod fraudulos frontiera, acțiune în care urma să fie sprijinit de „Radu", ce cunoștea zona pe unde putea realiza trecerea fără probleme.

În acest stadiu, s-a trecut la cercetarea informativă a celor două elemente. Cu acest prilej, „Vasile" a recunoscut că a fost incitat la acțiunea de trecere frauduloasă a graniței de „Radu", care l-a asigurat de reușită. De asemenea, a mai relatat faptul că „Radu" întreținea relații apropiate cu foști condamnați pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei și urma să se deplaseze la graniță cu un grup de tineri din municipiul Sibiu.

Din cercetarea informativă a lui „Radu" a rezultat că:

— mai multe elemente din municipiul Sibiu, fost condamnate pentru tentativă de trecere frauduloasă a frontierei, căutau să-l convingă să le sprijine într-o nouă încercare în acest sens;

— o parte din ele aveau manifestări ostile, iar o persoană chiar preocupări de a redacta și difuza fițuici cu conținut necorespunzător.

În procesul cercetării informative, atît „Vasile", cît și „Radu" au fost determinați — iar datele obținute au confirmat acest lucru — să renunțe în viitor la asemenea fapte.

În încheiere vreau să menționez că eficiența cercetării informative în activitatea de securitate este în funcție și de:

◆ alegerea celui mai propice moment de natură să dea garanția realizării scopului propus;

◆ calitatea planului de cercetare, el trebuind să cuprindă atît modalitățile de efectuare a cercetării, cît și măsurile de cunoaștere a reacției ulterioare a elementelor cercetate.

(va urma)

Dialog realizat de
lt. col. **Dumitru DANAU**

documentar

ACTUL DE COMANDĂ ÎN ACTIVITATEA DE SECURITATE. CERINȚE ȘI TIPURI DE DECIZII. ETAPE ÎN LUAREA DECIZIILOR

În literatura de specialitate, îndeosebi militară, noțiunii de **comandă**[1] i se atribuie sensuri diferite. Astfel, prin termenul respectiv s-a înțeles, inițial, acea activitate de conducere caracterizată prin dare de ordine, dispoziții, directive și instrucțiuni de natură a declanșa acțiuni ori de a se executa deciziile (hotăririle) luate de comandant (conducător). Acest sens dat actului de comandă relevă importanța activității șefilor la diferite niveluri ierarhice și a necesității ca deciziile de conducere să aibă putere executorie într-o formă cît mai precisă. Indiferent de domeniul în care se realizează conducerea, aceasta trebuie să dispună și de o funcție imperativă, prin intermediul căreia să se realizeze o trecere de la faza de concepție, la cea de execuție.

Comanda, ca atribut al conducerii, presupune atît existența unei autorități, cît și antrenarea oamenilor la rezolvarea obiectivelor prevăzute, fapt concretizat, pe de o parte, în dirijarea muncii subordonaților în vederea atingerii, la cote de eficiență sporită, a obiectivelor fixate, iar, pe de altă parte, în realizarea elementului motivațional al acțiunilor.

În această viziune, actul de comandă constă din trei niveluri: a ordona; a lămuri; a te face ascultat — cărora le corespund categoriile: subordonare; convingere; disciplină.

Dar actul de comandă nu se reduce la impunerea voinței proprii, ci presupune încrederea mutuală a celor două părți (șef și subordonat).

În activitatea de securitate noțiunea de comandă are însă un caracter mai complex. Astfel, pentru buna funcționare a acesteia — similar oricărui organism militar — un rol

[1] Într-o accepțiune curentă, *a comanda* înseamnă a indica, a cere ca o anumită activitate să fie executată. Cuvîntul vine de la „mandare" („in manus dare"), ceea ce înseamnă a încredința — sugerînd faptul că șeful are față de subordonații săi o autoritate ce i-a fost delegată.

deosebit revine ordinelor şi dispoziţiilor, comanda devenind principala pirghie a procesului de conducere, iar răspunderea, autoritatea indiscutabilă, subordonarea nelimitată şi angajarea totală in executarea lor — acte implicite ale unui astfel de mecanism.

Menţinerea caracterului strict centralizat al organelor de securitate determină cu necesitate aplicarea principiului unităţii de comandă in toată complexitatea sa.

Acest principiu işi găseşte materializarea in faptul că in fruntea unităţilor şi subunităţilor de securitate se găsesc comandanţi (şefi) ce răspund integral şi nemijlocit de executarea misiunilor şi sarcinilor ce le revin, au dreptul să ia hotăriri, să dea ordine obligatorii pentru toţi cei din subordine. Comandanţii pot lua hotăriri numai in limita prerogativelor atribuite şi in strictă concordanţă cu legile şi regulamentele in vigoare, ei fiind cei dintii care să le respecte cu stricteţe.

Unitatea de comandă este expresia necesităţii ca in orice activitate de securitate să existe o singură concepţie, ca actul de comandă să fie indivizibil, să reprezinte o legătură indisolubilă intre hotărire, control şi răspundere. Dreptul de a da ordine este insoţit de obligaţia asigurării indeplinirii lor, deoarece esenţa unităţii de comandă constă in ultimă instanţă in asigurarea unităţii de acţiune. Unitatea de comandă nu inseamnă insă a gindi şi acţiona de unul singur. Imbinarea unităţii de comandă cu munca colectivă in cadrul Departamentului Securităţii Statului, de exemplu, işi găseşte expresia cea mai pregnantă in modul cum se elaborează şi se dau ordinele. Este ştiut că la nivelul Departamentului există Consiliul de conducere şi Biroul Executiv, la cel al fiecărei unităţi centrale şi teritoriale există colectivele de conducere, ca şi diferite practici, cum sint analizele colective consacrate soluţionării problemelor majore ce preocupă aparatul de securitate la un moment dat, fapt care atestă cimpul larg de afirmare a gindirii colective.

Autoritatea indiscutabilă şi subordonarea nelimitată sint trăsături caracteristice ale actului de comandă in activitatea de securitate. Există insă o autoritate oficială, o autoritate juridică, de investitură, precum şi o autoritate autentică bazată pe recunoaşterea competenţei, calităţilor şi meritelor celor ce exercită conducerea. Legile şi regulamentele consacră autoritatea actului de comandă, declarindu-l indiscutabil şi obligind subalternii la o execuţie imediată şi ireproşabilă. Comandantul (şeful) este investit atit cu puterea ordinului (el nu răspunde in faţa subordonaţilor pentru hotăririle luate), cit şi cu autoritatea juridică, dar autoritatea autentică trebuie să şi-o ciştige singur, să şi-o menţină şi să şi-o intărească prin faptele sale, prin rezultatele muncii, prin atitudinea sa corectă faţă de subordonaţi.

Activitatea de comandă se impune a se desfăşura in toate imprejurările intr-un cadru specific de norme regulamentare care să definească clar regulile comportării militarilor şi a căror inţelegere să reprezinte premise necesare indeplinirii sarcinilor şi misiunilor ce revin fiecărui colectiv.

Procedeul prin care conducerea pune in mişcare organizarea colectivelor şi asigură integrarea eforturilor subordonaţilor in atingerea obiectivelor colectivului ori ale unităţii informativ-operative il constituie **decizia.**

In literatura de specialitate mulţi autori consideră că decizia este funcţia principală a conducerii, ea fiind definită ca o linie de acţiune aleasă in mod conştient dintr-un anumit număr de posibilităţi, cu scopul de a ajunge la un rezultat dorit.

O asemenea definiţie este adecvată şi sferei noastre de activitate, din ea rezultind cel puţin două cerinţe, respectiv :

◆ decizia presupune o alegere din mai multe posibilităţi. Dacă nu există decit o singură posibilitate de realizare a scopului propus, nu poate fi vorba, in principiu, de probleme de decizie ;

◆ decizia are o finalitate, altfel spus urmăreşte realizarea unui obiectiv precis.

Dat fiind specificul activităţii pe care o desfăşoară unităţile de securitate, actul de comandă dobindeşte un caracter mai cuprinzător, o sferă diferită faţă de alte forme ale vieţii sociale.

Astfel, decizia la nivelul unităţilor operative de securitate are, deci, elemente comune funcţiei de comandă din activitatea socială, in general impunindu-se necesitatea ca ea să răspundă unor CERINŢE, dintre care cele mai importante sint :

a) **actul de decizie trebuie să fie bine fundamentat din punct de vedere politic,** ceea ce presupune luarea in considerare a unui complex de factori sociali, economici, politici, definitorii pentru o perioadă de activitate, orice act decizional urmind să se incadreze in concepţia strategică a P.C.R.

Cerinţele privind fundamentarea politică nu exclud insă posibilitatea unor decizii bazate pe intuiţie, sprijinită pe cunoştinţe temeinice şi pe o experienţă bogată, care poate fi utilă, mai ales, in cazurile cind apare necesitatea luării unor hotăriri pe moment, iar in activitatea serviciilor se intilnesc frecvent asemenea situaţii.

O astfel de fundamentare asigură inlăturarea practicismului, rutinei, improvizaţiei şi subiectivismului in luarea deciziilor ;

b) **decizia trebuie să fie imputernicită,** adică să fie luată de o persoană investită cu autoritatea necesară. Dacă ordinul este obligatoriu, autoritatea face ca recomandările pe care le conţine să fie insuşite şi realizate in mod corespunzător de subordonaţi ;

c) **decizia trebuie să nu fie contradictorie**. Cadrul legal in care işi desfăşoară activitatea lucrătorii de securitate oferă condiţii optime de indeplinire a acestei cerinţe. Se impune ca ea să fie precisă, să nu permită in-

terpretări diferite, să fie în concordanță cu hotărîrile luate anterior, care se referă la aceeași problemă ori obiectiv ;

d) **decizia trebuie să fie luată la timp**, ținîndu-se seama de situația operativă concretă, de permanentele modificări ale acesteia ;

e) **decizia trebuie să se caracterizeze prin simplitate, claritate,** printr-o **formulare precisă** : „un ordin neprecis este nesigur pentru mintea executantului ; sentimentele de dubiu se nasc dacă ordinele nu spun exact cum trebuie să se acționeze. Aceste sentimente de incertitudine diminuează inițiativa și pot, uneori, să paralizeze elanul"[1] ;

Rezultă că este necesar ca ordinele să se bazeze pe cunoașterea stării de lucruri reale, să corespundă condițiilor existente, să mobilizeze subordonații la îndeplinirea sarcinilor la timp și la nivelul exigențelor stabilite.

În ceea ce privește posibilitatea de a clasifica deciziile cu care se operează la diferite niveluri de conducere, literatura de specialitate oferă mai multe criterii.

În activitatea practică, conducătorii utilizează următoarele **tipuri de decizie :**

a) **Deciziile strategice.** Ele se iau în problemele majore ale muncii, constînd în stabilirea obiectivului și problemelor de ansamblu, pe o perspectivă mai mare, precum și în crearea condițiilor materiale care să garanteze buna lor executare.

Putem exemplifica acest tip de decizii menționînd analizele tematice pe care le efectuează șefii de servicii asupra potențialului informativ, în scopul descoperirii neajunsurilor ce se manifestă la nivelul colectivului respectiv. Cu acest prilej se iau decizii strategice atunci cînd măsurile stabilite vizează obiective de realizat la nivelul serviciului pentru o perioadă mai îndelungată ;

b) **Deciziile tactice (programate)** care, de regulă, decurg din cele strategice.

Luate în spiritul deciziilor strategice, integrîndu-se în cadrul determinat de acestea, deciziile tactice le detaliază pe primele, stabilind programe concrete de acțiune. Ele au un caracter concret, vizează domenii mai restrînse și necesită cunoștințe de specialitate de detaliu, aprofundate ;

c) **Deciziile semiprogramate,** ce se iau, de regulă, la niveluri ierarhice inferioare. Ele privesc modalitățile concrete de realizare a unor sarcini de detaliu (parțiale) sau de rezolvare a unor situații mai puțin complexe ce se ivesc în mod curent. Ele formează grupa **deciziilor curente,** care au cea mai mare frecvență în activitatea de conducere.

Deciziile care se iau în urma unor astfel de analize devin ordine și trebuie să fie reflectate în mod corespunzător în planul de muncă întocmit atît la nivelul șefului de serviciu, cît și în planurile de muncă ale lucrătorilor operativi.

[1] Ion Gheorghe — *Știința conducerii și comanda militară.*

Apreciem că în activitatea practică, la nivelul șefului de serviciu, cel mai frecvent adoptate sînt deciziile legate de alegerea surselor, de stabilirea modalităților concrete de instruire și dirijare, de sistemul de legătură utilizat cu acestea, hotărîndu-se, după caz, aplicarea de măsuri complexe de verificare.

Indiferent de tipul de decizie la care se face apel, șeful de serviciu trebuie să-și pună o serie de întrebări, de genul : ce problemă se cere rezolvată ; de ce natură să fie decizia care privește o anumită problemă (luîndu-se în considerare gradul de responsabilitate, complexitatea deciziei, înscrierea ei în linia deciziilor luate pe alte planuri de activitate) ; apoi trebuie stabilit cine și în ce mod să participe la materializarea sa, cine să fie informat despre decizia luată.

În procesul luării deciziilor trebuie să fie respectate o serie de **etape** pe care le regăsim în activitatea practică, și anume :

1. Stabilirea problemei ce urmează a fi rezolvată și a conținutului acesteia ;

2. Culgerea și analizarea informațiilor care pot concura la realizarea unei aprecieri realiste a problemei în care se ia decizia, stabilind corelații între elementele pe care le avem în atenție ;

3. Elaborarea variantelor de decizii, cu stabilirea pentru fiecare variantă a resurselor ce pot fi utilizate și a posibilităților de evoluție a problemei ;

4. Luarea deciziei și comunicarea acesteia factorilor de execuție ;

5. Aplicarea deciziei, ceea ce presupune integrarea eforturilor lucrătorilor operativi în acțiunile de realizare a obiectivelor stabilite.

Sigur, această succesiune în timp în luarea deciziei este un proces logic, însă el nu trebuie înțeles dogmatic. Oamenii cu care lucrează un șef acționează într-o mare diversitate de situații. De aceea, orice generalizare în procesul luării deciziilor, respectiv al actului de comandă, va fi privită sub această rezervă.

În acest context trebuie avute mereu în vedere locul și rolul organelor de securitate în sectorul administrației de stat, ca aparat de activiști ai partidului într-un domeniu special.

O serie de particularități în activitatea de conducere se reflectă în mod corespunzător și în procesul de luare a deciziilor, astfel :

1. Decizia în activitatea unităților operative ale Departamentului Securității Statului este un act care poate avea implicații pe plan politic la un nivel ce depășește cadrul intern.

Că decizia în activitatea comandanților din Departamentul Securității Statului îmbracă un pronunțat caracter politic rezultă din aceea că organele de securitate se confruntă cu fapte și fenomene deosebite, determinate de adîncirea fără precedent a crizei mondiale, tendințele de militarizare a vieții internaționale,

reactivarea în proporții alarmante a diferitelor cercuri fasciste și neofasciste, intensificarea acțiunilor teroriste și ale serviciilor de spionaj împotriva orînduirii noastre socialiste.

2. În activitatea noastră, mai mult ca în alte domenii, decizii pot lua toți lucrătorii de securitate, cerințele operativității impunînd acest lucru. O singură exemplificare : în activitatea cu rețeaua informativă, lucrătorul de securitate încredințează sursei sarcini care pot fi pregătite dinainte sau formulate spontan, în funcție de natura informației primite. Lucrătorul ia, deci, decizia încredințînd o anume sarcină sursei, asigurînd astfel continuitatea procesului de educare, dirijare și conducere a rețelei informative.

3. Luarea deciziei nu este întotdeauna în corelație directă cu volumul informațiilor de care se dispune. Șeful de serviciu poate fi pus în situația de a lua o decizie pe baza unui volum redus de informații. Rezultă necesitatea de a acționa mereu cu operativitate pentru a putea lua decizii la timp.

4. În luarea deciziilor se impune să se acționeze în sensul adaptării acestora la specificul situației ce se cere rezolvată, să se acționeze în diversitate, pentru că și aspectele cu care se confruntă lucrătorii de securitate sînt variate și nu trebuie încadrate în niște limite ce pot deveni rigide.

5. În procesul decizional în munca de securitate confruntarea cu elemente de risc este mult mai mare. Caracteristic pentru această particularitate este faptul că valorile pe care le iau variabilele fenomenului (situației) sînt cunoscute cu un anumit grad de probabilitate. În categoria problemelor ce fac obiectul luării unor decizii în condiții spo-rite de risc se regăsesc fapte și fenomene care se desfășoară, de regulă, pe termene scurte. O influență considerabilă asupra acestora o au și factorii perturbatori ce se datorează acțiunii dușmanului. Fiecare din ei trebuie bine analizați, mai înainte de a li se atribui o valoare probabilă. Este cunoscut că în procesul de analiză a acțiunilor viitoare ale adversarului se iau în considerație diferite variante posibile ale acestora. Fiecare variantă analizată este caracterizată printr-o anumită probabilitate de producere, care va ierarhiza atît alternativele de acțiune proprii, cît și măsurile ce trebuie luate.

6. Procesul adoptării deciziilor în munca de securitate cunoaște o participare activă, hotărîtoare a șefilor. Fiecare etapă este marcată de contribuția lor, ei implicîndu-se în momentele hotărîtoare ale actului de comandă. Este însă foarte important să se aibă în vedere ca și lucrătorii operativi să fie formați, obișnuiți în mod progresiv să-și aducă contribuția la procesul decizional.

Activitatea de comandă fiind un șir de decizii luate succesiv, acest act trebuie tratat cu cea mai mare responsabilitate, el influențînd celelalte funcții ale conducerii, în ultimă instanță, însăși eficiența muncii desfășurate.

Lt. col. Valeriu GHERGHE

DOCUMENTE DE ARHIVĂ

Organizațiile și societățile iredentiste maghiare din România au devenit oficine ale spionajului horthyst

Preoții romano-catolici, reformați și unitarieni ai populației maghiare din România n-au precupețit nici un efort pentru a sprijini activitatea informativă a serviciului de spionaj horthyst, iar conducătorii Partidului maghiar transmiteau regulat la Budapesta sau mergeau personal cu rapoarte de activitate privind situația populației de naționalitate maghiară din România și comportamentul autorităților de stat române față de aceasta.

Turismul, vizitele la conaționalii lor în România și excursiile în diverse locuri „istorice“ din Transilvania (acestea, în realitate, reprezentau poziții strategice și obiective militare) au constituit mijloace des întrebuințate de spionajul horthyst pentru a-și masca activitatea de culegere de informații cu caracter militar și economic. La fel, presa minoritară maghiară reacționară din România contribuia la scurgerea unor informații către serviciul de spionaj horthyst, iar ziarele aduse din Ungaria horthystă incitau cetățenii maghiari din țara noastră la acțiuni ostile statului român.

Cu timpul, reprezentanțele diplomatice și consulare ungare din România s-au transformat în centre de instigare iredentistă și de spionaj, desfășurînd cu ajutorul vîrfurilor conducătoare ale naționalității maghiare o agresivă activitate informativă. O febrilă acțiune de spionaj împotriva României și a celorlalte state vizate de revizionismul horthyst a desfășurat Legația ungară de la Viena, ale cărei efective au fost mărite considerabil sub guvernul profascist al lui Gyula Gömböș.

Pentru culegerea informațiilor, mai ales cu caracter politic și militar, a fost angrenat și personalul feminin de serviciu maghiar, angajat ca bucătărese, menajere, guvernante pentru îngrijirea copiilor la familii înstărite din Capitală și din alte orașe ale țării sau la cadre de

seamă ale aparatului de stat și armatei române. Acestea, prin intîlnirile permanente ce le aveau cu militari români, îndeosebi cu ordonanțele unor ofițeri superiori și generali, culegeau informații cu privire la unitățile militare românești și dotarea lor.

Obiectivele urmărite de spionajul horthyst au constat în : culegerea de informații cu caracter militar, politic, economic, social și diplomatic din România ; propaganda și agitația iredentistă în rîndurile populației maghiare ; organizarea de acțiuni teroriste și de sabotaj pe teritoriul statului român ; pregătirea agresiunii militare ungare împotriva României ; descoperirea și contracararea acțiunilor antirevizioniste pe plan internațional și ale statului român și altele.

Nu erau scăpate din vedere nici urmărirea activității antifasciste, democratice și patriotice pentru apărarea independenței naționale a poporului român, organizată și condusă de comuniști, nici cunoașterea mișcării revendicative a maselor de oameni ai muncii.

Cele mai mari eforturi erau întreprinse în direcția culegerii de informații privind efectivele și dislocarea unităților militare românești, armamentul din dotarea lor, sistemul de pregătire și planurile de luptă, fortificațiile militare la granița româno-ungară și a sustragerii unor documente secrete. În același timp, se acorda o atenție deosebită industriei de apărare, identificării pozițiilor strategice, monumentelor istorice și de artă din România, stării de spirit a populației românești, în general, și a celei maghiare, în special, relațiilor economice și diplomatice ale României cu alte state.

În urma înființării în Ungaria a unui detașament tehnic pentru telegraf și telefon, membrii acestuia erau trimiși în România pentru a intercepta convorbirile telefonice și telegrafice ale autorităților române, în vederea culegerii de informații cu caracter secret. Activitate de culegere a unor informații din România a desfășurat și Agenția „Dunaposta“ din Budapesta.

Studenții și elevii maghiari din România aflați la studii în Ungaria, la reintoarcerea lor în țară, primeau instrucțiuni și misiuni să desfășoare atît propagandă iredentistă, cît și o discretă activitate informativă.

Din declarațiile agenților spionajului horthyst prinși de organele românești rezultă că guvernul ungar a organizat o brigadă specială, cu misiunea de a ucide prin orice mijloace funcționari superiori ai siguranței române. În acest scop, toți agenții spionajului ungar au fost înarmați cu grenade de mînă, otrăvuri și diferite substanțe chimice pentru corespondență secretă.

Activitatea teroristă a constituit una din laturile deosebit de agresive ale serviciilor secrete, ale organizațiilor fascist-teroriste și formațiunilor paramilitare, vizind declanșarea unor acțiuni de gherilă pe teritoriul statelor vecine, care să pregătească agresiunea militară a armatei horthyste pentru recuperarea prin forță a teritoriilor revendicate.

Inițial, acțiunea teroristă a apărut în anii 1918—1919, prin actele de acest gen întreprinse de Centrul contrarevoluționar de la Seghedin, și a culminat cu marile comploturi teroriste din anii 1938—1940, îndreptate împotriva României și Cehoslovaciei. Pentru a pregăti agresiunea armată horthystă împotriva României din vara anului 1940, în vederea anexării prin forța armelor a teritoriului românesc, Serviciul de spionaj horthyst a recurs la sprijinul organizației fascist-teroriste „Garda zdrențăroșilor“, ai cărei membri, participanți la războiul sovieto-finlandez, au fost trimiși în Transilvania pentru a pune la cale acte diversionist-teroriste împotriva statului român. Serviciul de spionaj horthyst a fost complice și în asasinatul politic de la Marsilia din vara anului 1934, pus la cale de o grupă de teroriști ustași, instruită pe teritoriul Ungariei, căruia i-au căzut victime regele Alexandru I al Iugoslaviei și ministrul de externe francez Louis Barthou. În atenția Serviciului de spionaj horthyst s-a aflat și marele diplomat român Nicolae Titulescu, organizator al activității antirevizioniste pe plan internațional.

Același serviciu de spionaj a participat activ în toamna anului 1938 la destrămarea unității statale a Cehoslovaciei, iar în primăvara anului 1939 a secondat serviciile secrete naziste în pregătirea și organizarea agresiunii militare împotriva poporului cehoslovac. De altfel, cu mulți ani înainte, el stabilise o conlucrare activă cu serviciile secrete naziste și din alte state fasciste ale lumii.

Ministerul de Interne din Ungaria avea ca misiune principală contracararea activității organelor de informații din statele vecine, reprimarea mișcării antirevizioniste și antihorthyste, orice manifestare în favoarea statului român fiind crunt reprimată.

Organele române de contraspionaj au reușit să descopere și să lichideze pînă în cursul anului 1938 o serie de cuiburi ale spionajului ungar, printre care cel de la Oradea, condus la Emerik Utz, cel de la Beiuș, condus de Samuel Iacobovitz, ajutat de soția lui, și cel de la Harghita, dirijat de Alexandru Naghi. Toate aceste organizații de spionaj avuseseră misiunea să identifice numele comandanților unităților militare românești, să culeagă informații privind numărul recruților chemați sub arme în fiecare an și să captureze diverse planuri militare și documente de serviciu.

SERVICIUL SECRET DE INFORMAȚII român a stabilit că în orașul Debrețin activa un birou permanent de spionaj ungar pe spațiul ro-

mânesc, care trimitea regulat în misiuni de informare pe teritoriul țării noastre militari și civili, înarmați inclusiv cu pumnale și revolvere.

Organele contrainformative românești au aflat, totodată, că spionajul horthyst acorda o atenție deosebită infiltrării de agenți în întreprinderile industriale românești și, îndeosebi, în domeniile feroviar și ocoalelor silvice.

În acestea din urmă, foști ofițeri ai armatei austro-ungare au fost plasați în zona de munte, cu misiunea de a cerceta amănunțit terenul și de a fi pregătiți pentru a distruge căile feroviare, tunelele, liniile telegrafice și telefonice, a arunca în aer conductele de țiței și gaz metan, a incendia pădurile și depozitele de carburanți și muniție și de a pune la cale acte de diversiune și sabotaj împotriva întreprinderilor industriale și unităților militare române. În același timp, aceștia urmau să incite elementele iredentiste și teroriste maghiare la acțiuni de gherilă împotriva autorităților de stat române și a armatei, în cazul că între România și Ungaria ar fi izbucnit un conflict militar ori în țara noastră s-ar fi produs tulburări interne.

Serviciile secrete horthyste au urmărit cu atenție activitatea complotist-teroristă și de trădare națională a „Gărzii de Fier", agentură a hitlerismului în România, care întreținea strînse legături cu partidul „Crucile cu săgeți" din Ungaria, de orientare nazistă. Prin acțiunile teroriste puse la cale în anul 1938 și în primăvara anului 1939 în provinciile românești, precum și prin asasinarea primului-ministru Armand Călinescu, la 21 septembrie 1939, „Garda de Fier", aflată în solda serviciilor secrete ale statelor fascist-revizioniste, a subminat rezistența poporului român împotriva agresiunii hitleristo-horthyste. De altfel, serviciile secrete horthyste cunoșteau că șeful „Gărzii de Fier", Corneliu Zelea Codreanu, precum și succesorul său Horia Sima, la sugestia Germaniei hitleriste, în dorința de a veni cît mai repede la putere și a instaura statul totalitar, ar fi renunțat la o parte din Transilvania. Aflînd de aceste intenții de trădare națională, regimul carlist l-a arestat și deferit justiției militare în primăvara anului 1938 pe C. Z. Codreanu, care a fost condamnat la 10 ani muncă silnică, iar la 30 noiembrie același an a fost organizată lichidarea acestei căpetenii gardiste, fapt regretat de serviciile secrete și de propagandă horthystă.

În perioada de reprimare a „Gărzii de Fier" de către ministrul de interne Armand Călinescu, serviciile secrete, ale siguranței, poliției și jandarmeriei horthyste au sprijinit salvarea unor căpetenii gardiste, care, refugiindu-se pe teritoriul Ungariei, au fost ajutate să ajungă în Germania nazistă ori în Italia fascistă, pentru a pune la cale noi acțiuni teroriste.

De asemenea, spionajul horthyst s-a preocupat și de culegerea de informații privind atitudinea populațiilor de naționalitate germană, evreiască și ruteană din Transilvania de solidarizare cu lupta poporului român pentru apărarea independenței naționale (în anii 1938—1940) în fața agresiunii hitleristo-horthyste, în scopul de a le denigra și compromite în fața poporului ungar, de a-i descuraja și intimida pe conducătorii acestora.

Dovedind vigilență, combativitate, discernămînt profesional, puternice sentimente patriotice și alte virtuți specifice luptătorului de pe frontul războiului secret, cadrele serviciilor contrainformative românești (Serviciul Secret de Informații Român, Secția a II-a de pe lîngă Marele Stat-Major al Armatei Române, Direcțiunea Generală a Siguranței și Inspectoratul General al Jandarmeriei), cu sprijinul unităților militare române, al unor cadre din ministerele afacerilor străine și propagandei, economiei, finanțelor și comerțului, administrației locale și al celor ce mînuiau arma condeiului, îndeosebi al publiciștilor, au contracarat și anihilat marea majoritate a acțiunilor odioase ale spionajului fascist-horthyst, descoperind și deferind justiției militare pe cei ce s-au pus în slujba acestuia.

Încercarea Serviciului de spionaj horthyst de a organiza, în vara anului 1940, în preajma Dictatului fascist de la Viena, o acțiune complotist-teroristă de anvergură, pentru a incita populația maghiară din Transilvania la acțiuni de răzvrătire împotriva autorităților de stat române și a ocupa principalele puncte strategice și obiective militare în vederea pregătirii agresiunii horthyste, a eșuat.

În scopul atragerii intervenției energice a lui Hitler în favoarea Ungariei horthyste, grupuri de teroriști unguri, îmbrăcați în costume naționale românești, au încercat să incendieze pădurile și satele locuite de sași. Prin aceasta se urmărea să demonstreze că interesele Germaniei în România erau în pericol, iar securitatea populației germane amenințată de români. Marea majoritate a participanților la această acțiune teroristă au fost arestați și deferiți justiției militare române.

De asemenea, serviciile contrainformative române au interceptat canale de scurgere a informațiilor către Budapesta — printre care cel de la poștă și telegraf —, și au reținut numeroase cadre ale serviciilor secrete ungare pătrunse pe căi legale sau ilegale pe teritoriul românesc în vederea organizării activității informative, iredentiste și mai cu seamă complotist-teroriste.

(va urma)

Col. Vasile **BOBOCESCU**

CAZURI, SITUAȚII, SOLUȚII

În acțiunile duse de organele de securitate asupra diferitelor persoane suspecte apar uneori situații dificile, chiar de impas, din care nu se poate ieși decît prin perseverență și în urma unei analize de profunzime, în scopul găsirii soluției adecvate pentru rezolvarea cazului sau cel puțin a unui aspect al acestuia.

Recent, redacția buletinului nostru a purtat discuții cu trei ofițeri din cadrul Securității județene Mureș care, confruntîndu-se cu astfel de situații ne-au împărtășit modul cum au acționat pentru depășirea acestora, luînd măsuri ce au făcut ca lucrările să avanseze sau să fie finalizate cu rezultate operative:

Lt. col. Bănescu Gheorghe: Cazul s-a dezvoltat de la o informație de primă sesizare din care rezulta că cetățeanul italian *Mario* a venit la Tg. Mureș o singură noapte, pe care a petrecut-o la domiciliul numitei *Elena*, vînzătoare într-un magazin de cosmetice, tînără, frumoasă și divorțată, proprietară a unei garsoniere elegante. Legătura părea să se explice prin sine însăși — relații intime —, dar ofițerul nu s-a declarat satisfăcut cu această explicație, întrucît *Mario*, venit pentru prima dată în R. S. România, declarase că a sosit în scopuri comerciale, însă nu a contactat nici o întreprindere de comerț exterior ori altă instituție românească, părăsind teritoriul țării noastre în mai puțin de 3 zile.

Ofițerul a continuat s-o verifice pe *Elena*, dar nu a obținut date relevante. Nici ea, nici membrii familiei nu aveau și nu avuseseră acces la informații sau documente secrete; de asemenea, în anturajul ei nu existau posesori de secrete. Deși datele obținute nu păreau să justifice interesul străinului pentru *Elena*, ofițerul n-a abandonat cazul și, la scurt timp, au apărut și rezultate concrete: garsoniera *Elenei* era vizitată seara, discret, dar frecvent, de cîțiva ingineri, toți cu acces la informații și documente secrete. Intensificîndu-se măsurile, s-a stabilit că, într-o seară, *Mihai*, unul dintre ingineri, i-a adus *Elenei* xerocopia unei documentații secrete, pe care aceasta i-o solicitase pentru „un văr mai tînăr din alt oraș, ca să se afirme și el".

După cîteva zile, s-a înregistrat o trimitere poștală (colet) de la *Elena* pentru un bărbat din alt județ, dar conținutul era banal (hîrtie de xerox și alte articole fără importanță). Alte date n-au mai apărut, cu toate măsurile luate.

Pentru a scoate acțiunea din impas, s-a conceput o combinație. Informatorul *Andrei*, coleg cu *Mihai*, a fost dirijat să-l „prevină prietenește" pe acesta că ar fi fost întrebat de unele „persoane de la București" cu privire la modul cum se păstrează secretul documentației respective, întrucît unele date din aceasta ar fi „ajuns în străinătate". Informatorul a mai adăugat că, fiind „luat pe nepregătite" a sugerat să se stea de vorbă cu *Mihai*, care — fapt real — lucra în mod curent cu documentația respectivă.

Mihai i-a mulțumit lui *Andrei*, fără a face alte precizări, dar a luat imediat legătura cu *Elena*, chestionînd-o sever ce a făcut cu documentația. Aceasta i-a arătat recipisa de expediere a coletului și, pentru moment, *Mihai* s-a mai liniștit. Cînd, însă, după cîteva zile — tot la inițiativa organelor de securitate — s-a anunțat un control pe linia apărării secretului de stat, a intrat din nou în alertă, s-a dus la domiciliul ei și i-a cerut insistent să ia legătura telefonic cu „vărul" ei și să-l întrebe dacă a dat altcuiva documentația și să-i ceară s-o restituie de urgență. Cum era de așteptat, „vărul" a reacționat nedumerit, apoi revoltat că e „băgat în încurcătură". Au urmat scene violente între *Elena* și *Mihai*, care a amenințat-o că o va „demasca imediat ca spioană". A plecat, dar nu a mai întreprins nimic.

Concluzia combinației și a discuțiilor dintre suspecți — desfășurată sub controlul mijloacelor speciale — era evidentă: materialul se afla la *Elena*, care aștepta o nouă vizită a lui *Mario*, pentru a i-l remite.

S-au conceput noi măsuri, vizind recuperarea documentației, dar nu a mai fost nevoie de aplicarea lor. La scurt timp, *Elena*, considerîndu-se jignită de „comportamentul grosolan“ al lui *Mihai*, a decis să se „răzbune“, prezentîndu-se din proprie inițiativă la sediul organului de securitate, unde a predat materialul și a făcut declarații complete, care confirmau ipotezele și raționamentele ofițerului. A mai rezultat că *Elena* și *Mario* se cunoscuseră cu ani în urmă și s-au întîlnit de cîteva ori în Franța și R. P. Polonă, unde aceasta efectuase călătorii turistice.

Elena și *Mihai* au fost avertizați, luîndu-se și unele măsuri administrative, în funcție de poziția și gradul de implicare a fiecăruia. Pentru *Mario* s-au făcut propuneri de a fi declarat indezirabil.

Căpitan Bîrsan Ioan: Din urmărirea cetățeanului străin de origine română *Peter* rezultau date ce indicau că acesta desfășoară acțiuni cu un grad ridicat de pericol: introdusese în țară publicații și înregistrări magnetice deosebit de ostile la adresa țării noastre, pe care le dăduse în cea mai mare parte sursei noastre *Ignat* (care a informat imediat); s-a cazat la o legătură a sa, femeie, a luat contact în scurt timp cu mai multe persoane, instigîndu-le la emigrare prin căsătorii fictive; a început să culeagă informații pentru a le folosi în scopul denigrării realităților social-politice din R. S. România.

Se impunea neutralizarea rapidă a activităților ostile ale străinului, dar se ridica problema protejării sursei *Ignat*, singura persoană care cunoaștea toate acțiunile acestuia, cu excepția gazdei, profund atașată suspectului.

În această situație, s-a decis folosirea faptului că suspectul își repara mașina în garajul unei cunoștințe, pentru a evita lăsarea ei la o întreprindere de stat, s-a conceput o „sesizare“ din partea unui colocatar „deranjat de zgomote“ și s-a trecut la „verificarea“ ei rapidă sub acoperirea organelor de miliție, chiar într-un moment în care aceștia lucrau la autoturism.

Peter a reacționat cu insolență, dar proprietarul garajului, atenționat că „nu este autorizat să repare mașini ale străinilor“, a declarat tot ce știa, inclusiv cu privire la gazda unde se caza *Peter* și la legăturile cu sursa noastră *Ignat*.

Declarațiile acestuia au constituit punctul de plecare pentru măsurile luate în continuare: avertizarea și amendarea gazdei; simularea unei percheziții la domiciliul sursei și ridicarea materialelor; atenționarea altor legături; avertizarea străinului și întreruperea șederii sale în țara noastră.

Pentru a evita orice suspiciuni asupra lui *Ignat*, s-au luat măsuri ca legăturile străinului „să audă“ despre „necazurile“ pe care le-ar fi avut informatorul nostru din cauza implicării în unele acțiuni ale acestuia. Măsurile s-au dovedit bine venite, întrucît la scurt timp *Peter* s-a întors în țara noastră, pentru a verifica „ce au mai pățit“ cei ce l-au ajutat. După o discuție cu cîțiva cunoscuți, l-a contactat pe *Ignat*, încercînd să-l consoleze, dar acesta a simulat că nu vrea să-l vadă, rugîndu-l insistent să nu-l mai caute. Controlul reacției lui *Peter* a confirmat deplina convingere a acestuia că *Ignat* îi este fidel.

Avînd în vedere periculozitatea acțiunilor lui *Peter*, a fost propus pentru a fi inclus pe lista persoanelor indezirabile.

Locotenent Pop Maria: În dosarul de urmărire informativă *Georgescu*, cetățean român suspect de legături cu un serviciu de informații străin, se ridica o problemă căreia nu i se găsise încă rezolvarea. Din relatarea unui informator rezulta că, în pauza unor discuții oficiale, un străin participant îi spunea lui *Georgescu* că îi va indica pe cineva cu care să comunice „în situații sensibile“. Apoi, invocînd dificultățile de a reține nume și cifre, i-a cerut lui *Georgescu* agenda sa telefonică și i-a scris ceva pe coperta interioară. Sursa nu a mai putut reține decît că străinul a scris cu pastă verde.

Toate încercările de a intra în posesia agendei telefonice respective au eșuat. Suspectul o purta permanent asupra sa, inclusiv pe terenul de tenis, într-un buzunar al bluzei. Mai mult chiar, un informator din alt județ, cu care *Georgescu* locuise în aceeași cameră de hotel, într-o deplasare, ne semnalase „faptul curios“ că acesta doarme cu „o cărticică“ asupra sa, presupunînd că este o carte de rugăciuni.

Analizînd situația, s-a conceput o combinație simplă, dar eficace. Împreună cu organele de contrainformații, s-a organizat chemarea la comisariatul militar a mai multor ofițeri de rezervă, printre care și *Georgescu*; concomitent, în grup a fost introdus și un ofițer activ

de securitate care lucrează în altă localitate, deci practic necunoscut. Momentul așteptat era vizita medicală, cînd *Georgescu* a fost chemat penultimul. Rămînînd ultimul — și singurul — în camera unde erau hainele celor ce intrau la control, ofițerul a acționat în siguranță găsind cu ușurință însemnarea cu pastă verde. Controlul ulterior al reacției lui *Georgescu* a dus la concluzia că nu a bănuit nimic.

Din verificările însemnării a rezultat importanța acesteia : era numărul de telefon al unei reprezentanțe diplomatice occidentale. Numele scris de străin fusese șters cu negru de *Georgescu* — care, probabil, îl memorase —, dar nu a fost greu de reconstituit pe baza numărului interior : aparținea unui cadru de informații.

Grupaj realizat de
lt. col. **Nicolae CALUGARIȚA**

o o o

CALEIDOSCOP ANTITERORIST

Corporația americană „Rank" a întocmit un studiu privind terorismul internațional din care rezultă, în esență, următoarele :

1. Majoritatea actelor teroriste din ultimii ani s-au comis în Europa occidentală, spre deosebire de perioadele anterioare, cînd ponderea o dețineau țările Americii Latine.

2. Cea mai mare parte dintre atentate (un sfert) sînt comise de teroriști din Orientul Apropiat, de regulă în alte state decît cele din care sînt originari, precum și de grupări teroriste autohtone euro-occidentale.

3. Atentatele au lovit mai ales proprietăți civile de stat și particulare.

Departamentul de stat aprecia că în 1986 au avut loc circa 800 atentate soldate cu peste 2 000 de victime, morți și răniți. In 1977, în Statele Unite s-au înregistrat 112 incidente teroriste, cu timpul însă numărul lor s-a diminuat considerabil. Astfel : în anul 1985 au fost comise pe teritoriul american 3 acte teroriste, 23 fiind prevenite ; în 1986 s-au săvîrșit 4 atentate, fiind prevenite 4. O treime din actele teroriste s-au comis asupra oamenilor de afaceri americani și proprietăților lor din străinătate.

Statele Unite au cheltuit circa 50 miliarde dolari pentru apărarea împotriva terorismului, dintre care 21 miliarde dolari pentru protecția ambasadelor, 10 miliarde dolari pentru instruirea personalului specializat în contracararea atentatelor, 7 miliarde dolari pentru achiziționarea de dispozitive sofisticate și cibernetizate (senzori ultrasensibili, paznici robotizați, sisteme automate de înmagazinare a datelor despre teroriști etc.).

Majoritatea autorităților statale sînt îngrijorate de evoluția fenomenului terorist, deoarece :

— Teroristul poate să-și aleagă singur ținta, să-și modifice opțiunile; are la dispoziție mijloace rapide de plecare de la locul faptei, mijloace de popularizare a faptelor sale. Pentru ei tehnologia nu e decît un adjuvant; mentorii lor politici le pun la dispoziție cele mai noi tipuri de arme, explozivi. Societățile au devenit dependente de mijloacele tehnice, iar acestea, la rîndul lor, au devenit vulnerabile la actele teroriste. Au apărut noi tipuri de explozivi: RDX exogen, avînd echivalentul a 6 tone de TNT, folosit pentru distrugerea cazarmei americane de la Beirut; PETN (MX) — avînd o mare stabilitate din punct de vedere chimic; se prezintă ca niște cărămizi, alteori ca șireturi de pantofi, frînghii de rufe ori plastilină; Bloc-16, aflat în dotarea armatei austriece, exploziv plastic, nedetectabil la controlul Röentgen. Încă nu s-a inventat antidotul pentru detectarea sa. Se apreciază că antidotul e așa de scump, că e greu să intre în dotarea aeroporturilor.

— Există o categorie de teroriști privilegiați: cei susținuți de organizații statale, care le pun la dispoziție arme, valize diplomatice pentru transportul acestora, pașapoarte. Pentru unele organizații de stat, terorismul este foarte profitabil, întrucît patronarea unor teroriști costă mai puțin decît întreținerea unei companii de soldați. Cei nesprijiniți de organizații statale sînt terorizați, la rîndul lor, de pericolul demascării, ei trebuind să se afle într-o ilegalitate permanentă — este cazul grupărilor de teroriști din Europa occidentală. Absența sprijinului de stat însă nu e de natură să-i inhibe pe majoritatea teroriștilor. Pe de altă parte, unele măsuri întreprinse pe plan internațional au determinat, totuși, o anumită reticență a unor state de a mai acorda sprijin direct teroriștilor: sancțiunile economice, ruperea relațiilor diplomatice, chiar represaliile armate nu convin nimănui — nici un stat nu dorește să fie un „paria“ pe plan internațional. Absența unor mijloace financiare și logistice a determinat unele grupări de teroriști din Europa de vest să treacă la operațiuni infracționale de drept comun: jafuri de bănci, trafic de stupefiante, furturi de armament din depozite etc. Instruirea, pregătirea teroriștilor se fac în condiții de liniște și confort în Orientul Mijlociu — ei au la dispoziție poligoane, tabere de antrenament, la care sînt „musafiri“, din cînd în cînd, și teroriști din Europa occidentală, care nu beneficiază de asemenea structuri favorabile de instruire.

Se apreciază că în perioada menționată companiile aeriene au pierdut 200 milioane de dolari din cauza temerii provocate clienților potențiali de deturnările organizate de teroriști în ultimii ani. Pierderile suferite de firmele turistice se cifrează la circa un miliard de dolari.

Traducere din „Panorama“ de
maior **Pîrvu ION**

BIBLIOGRAFIE

1. Tema: **Participarea unităților Departamentului Securității Statului, în cooperare cu alte elemente ale sistemului apărării naționale, la îndeplinirea unor misiuni specifice sau de luptă în zona de responsabilitate, pentru nimicirea desantului aerian ori a trupelor aeromobile ale inamicului.**

— Programul P.C.R. de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Ed. Politică, București, 1975;

— NICOLAE CEAUȘESCU — Raport la cel de-al XIII-lea Congres al P.C.R., Ed. Politică, București, 1984;

— NICOLAE CEAUȘESCU — Apărarea națională a R. S. România, Culegere de texte, București, 1983;

— Legea nr. 14 din 22.11.1972 privind organizarea apărării naționale a R. S. România;

— Directiva Comandantului Suprem al Forțelor Armate privind pregătirea de luptă și politică a armatei pe perioada 1986—1990;

— Publicația „Securitatea“ nr. 1/1986, pag. 17; nr. 2/1986, pag. 16; nr. 1/1987, pag. 13 și 44; nr. 4/1987, pag. 20 și 30.

2. Tema: **Restabilirea ordinii pe teritoriul eliberat și intrarea în funcțiune a obiectivelor economice avariate ori care au fost evacuate. Sarcinile unităților D.S.S. în cooperare cu alte forțe.**

— Constituția Republicii Socialiste România;

— Directiva Comandantului Suprem al Forțelor Armate privind pregătirea militară și politică a armatei în perioada 1986—1990;

— Legea nr. 63 din 23.09.1971 privind siguranța în funcționarea mașinilor, utilajelor, instalațiilor, aparaturii de măsură, control și automatizare din organizațiile socialiste de stat;

— Legea nr. 14 din 22.11.1972 privind organizarea apărării naționale a R. S. România;

— Decretul nr. 121 din 03.03.1978 privind organizarea și funcționarea Ministerului de Interne;

— Decretul nr. 544 din 30.12.1972 privind apărarea locală antiaeriană a R. S. România;

— Decretul nr. 477 din 26.12.1983 privind paza bunurilor;

— Decretul nr. 466 din 28.12.1979 privind regimul produselor și substanțelor toxice;

— Decretul nr. 297 din 20.08.1977 privind regimul materialelor explozive în economie;

— Decretul nr. 400 din 29.12.1981 pentru instituirea unor reguli privind exploatarea și întreținerea instalațiilor, mașinilor, utilajelor, întărirea ordinii și disciplinei în muncă, în unitățile cu foc continuu sau care au instalații cu grad sporit de pericol în exploatare ;

— Decretul nr. 408 din 26.12.1985 privind unele măsuri referitoare la apărarea secretului de stat și la modul de stabilire a relațiilor cu străinii ;

— Ordinul nr. 001370 din 10.05.1978 privind perfecționarea activității de prevenire, descoperire, neutralizare și lichidare a acțiunilor teroriste pe teritoriul R. S. România ;

— Ordinul nr. 00972 din 10.11.1976 privind organizarea securității personale a președintelui R. S. România și a membrilor familiei prezidențiale.

— Instrucțiunile nr. D/00180 din 24.06.1987 privind activitatea de creare și folosire a rețelei informative a organelor de securitate.

— Instrucțiunile nr. D/00190 din 24.06.1987 privind organizarea și desfășurarea muncii informativ-operative a organelor de securitate ;

— Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului pe anul 1988.

— Programul de măsuri al Departamentului Securității Statului nr. D/00686 din 30.12.1983 privind măsurile de îmbunătățire a activității organelor de securitate cu atribuțiuni în domeniul apărării economiei naționale.

— Regulamentul operațiilor trupelor de uscat A.N. 1 cap. II.

— Regulamentul de luptă al marilor unități și unităților din trupele de uscat — A.N. 2 articolele 56—57 ;

— Regulamentul activității de stat-major a comandamentelor din trupele de uscat în operație (luptă) — A.N. 5 articolele 53—55 și 332.